

ਪਰਦੇਸ ਟਾਈਮਜ਼

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ (ਮੁਖ ਸੰਪਾਦਕ)

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

pardestimes

ਰਣਜੀਤ ਕੌਰਲਾ ਐਮ. ਬੀ. ਏ. ਮੈਨੋਂਸਿੰਗ ਐਡੀਟਰ

VOL- 14

No. 354

August 26, 2020

E-mail : info@pardestimes.com

Ph 510-938-7771

Ph 530-315-1020

ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੜਾਈ 'ਚ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਇੱਕਜੂਟ-ਸੰਧੁ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ- ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਸਹਿਯੋਗ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਵੈਕਸੀਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਸਮੇਤ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਮਹਾਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਆਈਆਂ ਸਿਹਤ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ, ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੁ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਉਦਮਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਮਹਾਮਾਰੀ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਕ ਸਿਹਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰੇਗੀ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਹੱਲ ਲੱਭਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। 24 ਅਗਸਤ ਤਕ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ 5 ਮਿਲੀਅਨ (50 ਲੱਖ) ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੇਸ਼ 'ਚ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਕਾਰਨ 170,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੋਵਿਡ-19 ਲਿਸਟ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਵੱਧ ਕੇ 31,67,323 ਹੋ ਗਈ, ਜਦ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਕੇ 58,390 ਹੋ ਗਈ। ਸੰਧੁ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਭਾਰਤ ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨੇ ਸੈਡੀਕਲ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕੁਝ 150 ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਦਵਾਈਆਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਇਕ ਤਿਆਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਫਰਮਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਲਗਪਗ 40 ਫਿਸਦੀ ਜਨਰਲ ਫਾਰਮਲੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

Allstate
You're in good hands.
Avninder Singh
Insurance Specialist, CA Lic. # 0822501
Auto ~ Home ~ Life ~ Health ~ Business ~ Commercial
PH.(510) 441-7490
Toll free (877) 441-7490

30042 MISSION BLVD. SUITE 221 HAYWARD, CA 94544

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ 'ਚ ਅੱਗ ਦਾ ਕਹਿਰ

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ, ਲਗਾਗ 10 ਲੱਖ ਏਕੜ ਤਕ ਫੈਲੀ ਅੱਗ

ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ- ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਨੂੰ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਚਿਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਖਾੜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਅੱਗ ਨੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਵੱਡੀ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਫਾਇਰ ਬਿਗੇਡ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 15 ਅਗਸਤ ਪਿਛੋਂ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿਚ 12 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਿਜਲੀ ਡਿੱਗਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ 500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਦੇ ਖਾੜੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅੱਗ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਪੇਂਡ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅੱਗ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾਈ ਹੈ।

ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਲਗਪਗ 10 ਲੱਖ ਏਕੜ ਤਕ ਫੈਲੀ ਅੱਗ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਵੈਦਰ

ਸਰਵਿਸ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੋਮਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਤਕ ਖਾੜੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਕੋਸਟ ਦੇ ਕੌਲ ਹੋਰ ਭਿਆਨਕ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦੀ ਅੱਗ ਹੁਣ ਤਕ 1,120 ਵਰਗ ਮੀਲ (2,900 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ) ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਲੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

Certified Global Green Insurance Agent

ਹੈਲਥ ਇੰਸ੍ਟ੍ਰੋਰੈਂਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਫੋਨ: 510-487-1000
MANN@GGIABA.COM
Mann Insurance Brokers Inc.
4123 Dyer St., #230, Union City, CA 94587

ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਉਡੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ

ਵਾਸਿੰਗਟਨ- ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਤੇਲ ਤੇ ਗੈਸ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੇਮਾਂ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰਨਾਕ ਧੂੰਦੇ ਤੇ ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹੀ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਹਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨੇਮਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੋਲਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵੱਲ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਦਬਾਏ ਜਾਣ ਮਹਰੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 25 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੇਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਨਿਗਰਾਨੀ 'ਚ ਕਟੋਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਈ ਸੁਬੰਧਾਂ ਨੇ ਸੰਘੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੇਮਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਈ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਵਾਇਆ।

AUTOBAHN
Body & Paint

Specializing in Convenience & Quality

Baghel Singh Jaswal
Ph: (650) 966-1840, Fax: (650) 966-1023
www.autobahnbodypaint.com

778 Yuba Drive, Mountain View, CA 94041

Padam Builders Inc.
ਜਾਡੇ ਕੰਮ ਦੀ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗਰੰਟੀ

ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਮਕਾਨ, ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੋਲ, ਸ਼ੋਅਰੂਮ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।

Bhupinder Singh Padam
email: padambuilders@gmail.com
Licensed # 1019803

3143 ARDEN ROAD, HAYWARD CA- 94545

Allstate
You're in good hands.
Avninder Singh
Insurance Specialist, CA Lic. # 0822501
Auto ~ Home ~ Life ~ Health ~ Business ~ Commercial
PH.(510) 441-7490
Toll free (877) 441-7490

30042 MISSION BLVD. SUITE 221 HAYWARD, CA 94544

Raj Budwal
(Investment and Financial Advisor)

**408-972-8000,
408-835-0202 (Cell)**

Budwal and Associates
315 Piercy Road, San Jose, CA 95138
Budwal@sagepointadvisor.com

Gurbinder S Mavi
Insurance Lic# 0F22244
Bus: 650-326-0660, Cell : 408-829-6284
988 El Monte Ave Mountain View, CA 94040

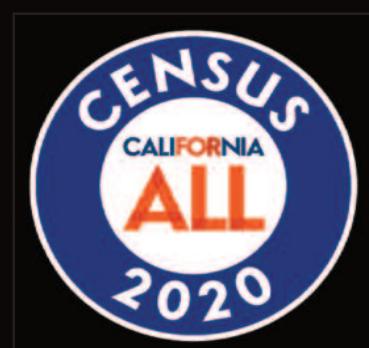
Like a Good Neighbor, State Farm is There www.gmavi.com
State farm mutual Automobile Insurance Company, State Farm Indemnity Company Bloomington, IL

**ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਇਕ ਸਪਾਰਨ ਅਤੇ
ਗੁਪਤ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 9 ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਹੈ**

**ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ
ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ
ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ**

**ਅੱਜ ਹੀ
ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ
ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੋ**

CaliforniaCensus.org

ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਮੁੜ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੁਲਿਆ

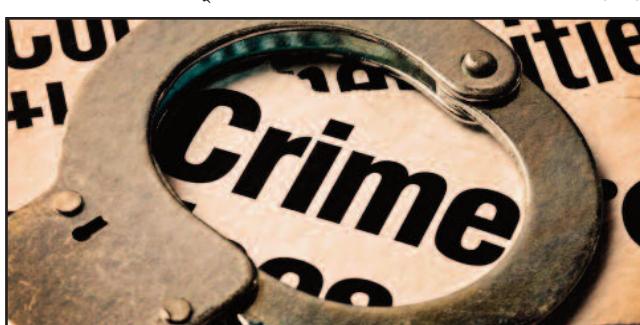

ਚਾਰਲਟ (ਅਮਰੀਕਾ) - ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਡੈਲੀਗੋਟਸ ਨੇ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਅਤੇ ਮਾਈਕ ਧੈਸ ਨੂੰ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੁਣ ਲਿਆ ਹੈ। ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਡੈਲੀਗੋਟਸ ਦੀ ਹਫਤਾ ਭਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੋਂ ਕਾਬਿਲ ਹਨ। ਕਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਡੈਲੀਗੋਟਸ ਚਾਰਲਟ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸੈਟਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣੇ ਪਰ ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਦਰੀ ਦੇ ਪਾਲਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਮਾਸਕ ਵੀ ਲਗਾ ਕੇ ਰੱਖਣਗੇ। ਇਸ ਦੋ ਉਲਟ ਡੈਮੋਕਰੈਟਸ ਨੇ ਜੋ ਆ ਬਾਇਡਨ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿਗ ਰਾਹੀਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਇਕੱਠ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਟਰੰਪ ਲਈ ਇਹ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਅਹਿਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਰੂਆਤੀ ਰੁਝਾਨ 'ਚ ਉਹ ਅਜੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਬਾਇਡਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਨਾਲ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਤੀ ਵੇਟਰਾਂ 'ਚ ਮਹੱਲ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਥਮ ਮਹਿਲਾ ਮੇਲਾਨੀਆ ਟਰੰਪ ਰੋਜ਼ ਗਾਰਡਨ ਤੋਂ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰ੍ਹੀ ਜਦਕਿ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮਾਈਕ ਪੈਸ ਬੁੱਧਵਾਰ ਅਤੇ ਟਰੰਪ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਸਣ ਦੇਣਗੇ।

ਬੀਮਾ ਰਕਮ ਦੇ ਘਰਲੇ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਮਾਂ-ਧੀ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ

ਨਿਊਯਾਰਕ- ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਇਕ ਔਰਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਫਰਜੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੀਮਾ ਰਕਮ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿਚ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰੱਚਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਮਨਜ਼ੀਤ ਕੌਰ (49)

ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਹਰਪਨੀਤ ਬਬ (27) ਨੂੰ ਕੈਂਟੁਕੀ ਦੀ ਇਕ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਮਵਾਰ 18 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ 9 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨਜ਼ੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕੈਂਟੁਕੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿਚ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 5,000 ਡਾਲਰ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਬੀਮੇ ਦਾ ਪੈਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਦੁਕਾਨ ਵਿਚ ਅੱਗ ਲਗਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਨਜ਼ੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਧੀ ਨੇ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਕੈਂਟੁਕੀ ਆ ਕੇ ਮਾਂ ਦੇ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਇਸ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਨਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 7,500 ਡਾਲਰ ਅਤੇ ਬਬ 'ਤੇ 2,500 ਡਾਲਰ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ 'ਚ ਲਾਈ ਅੱਗ

ਕੋਨੋਸ਼ਾ- ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਸਿਆਹਫਾਮ ਜਾਰਜ ਬਲੈਕ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸਕਾਨਸਿਨ ਦੇ ਕੋਨੋਸ਼ਾ ਸਹਿਰ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਭੜਕ ਗਈ। ਕਰਦਿਓਂ ਤੋਤ ਕੇ ਸੱਤਰ 'ਤੇ ਉਤਰੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜਿਥੇ ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਉੱਥੇ ਕਈ ਵਪਾਰਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਅੱਗ ਲਗ ਦਿੱਤੀ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਹੋਈਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਈ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਂਟਰਲ ਕੋਨੋਸ਼ਾ ਦੇ ਉਪਰੋਂ ਧੂਆਂ ਉਨਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਨੋਸ਼ਾ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ ਇੱਕ ਲੱਖ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ 12 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਿਆਹਫਾਮ ਅਤੇ 67 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗੋਰੇ ਹਨ।

ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਜਾਰਜ ਫਲਾਇਡ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਸਿਆਹਫਾਮ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਫਲਾਈਡ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਾਰਜ ਬਲੈਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਅਨਸਾਰ, ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸਥਿਰ ਹੈ।

ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋਏ ਤਾਂ ਸਹਿਰ ਵਿਚ ਕਰਦਿਓਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਲੋਕ ਕਰਦਿਓਂ ਨੂੰ ਤੋਤ ਕੇ ਸੱਤਰ 'ਤੇ ਉਤਰ ਆਏ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਸਥਿਰੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵਿਗਤ ਗਈ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟਕੇ ਚਲਾਏ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਭੀਤ ਨੂੰ ਖਿੰਡਾਉਣ ਲਈ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੱਲੇ ਛੱਡੇ ਬਲਕਿ ਰਬੜ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਧੂਆਂ ਦੇ ਬੰਬਾਂ ਦੀ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਗੋਰੇ ਅਤੇ ਸਿਆਹਫਾਮ

ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬਲੈਕ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਹਨ। ਫਿਲਹਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛੂਟੀ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਰਸ਼ਨ, ਜਾਰਜ ਬਲੈਕ ਨੂੰ ਗੋਲੀ

ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਫੋਟੋ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਿਆਹਫਾਮ ਬੇਸਬਾਲ ਬੈਂਟ ਹਵਾ ਵਿਚ ਲਹਿਰਾਉਣੇ ਹੋਏ, ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸਿਗਨਲਾਂ ਅਤੇ ਸਟ੍ਰੀਟ ਲੈਂਪਾਂ ਨੂੰ ਤੋਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਖੜੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ੀਸੇ ਵੀ ਤੋਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ-ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਚਾਰ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਸਮੇਤ 1270 ਪਾਸੇਟਿਵ, 50 ਮੌਤਾਂ

ਜਲੰਧਰ- ਕੋਰੋਨਾ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ (ਪੀਐਸਐਬੀ) ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾ. ਸੁਰੋਜ ਟੰਡਨ ਸਮੇਤ 50 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਐਸੀਐਸ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੈ। ਉਹ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਹੇ। ਉਹ ਕੈਬਿਨੀਟ ਮੰਤਰੀ ਸੰਦਰ ਸਾਮ ਅੱਤੇ, ਜਲੰਧਰ ਛਾਉਣੀ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਪਰਗਟ ਸਿੱਖ, ਨੋਕੇਦਰ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੱਖ ਵਡਾਲਾ, ਰਾਜਪੁਰਾ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਹਰਿਦਾਲ ਸਿੱਖ ਕੰਬੋਜ ਤੇ ਸਨੋਰ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਹਰਿਦਰਪਾਲ ਸਿੱਖ ਚੰਦੂਮਜ਼ਾਰਾ ਸਮੇਤ 1270 ਲੋਕ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕੋਰਨਾ ਇਨਫੈਕਟਿਵ ਪਾਏ।

ਦੇ ਤਿੰਨ ਡਾਕਟਰ ਵੀ ਕੋਰੋਨਾ ਪਾਸੇਟਿਵ ਆਏ ਹਨ।

ਉਧਰ, ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੱਖ ਬਾਦਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਕੇਂਦਰੀ

ਮੰਤਰੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛੋਟੀ ਬੇਟੀ ਗੁਰਲੀਨ ਕੌਰ ਤੇ ਬੇਟੇ ਅਨਤਵੀਰ ਸਿੱਖ ਦੀ ਕੋਰੋਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੈਗੇਟਿਵ ਆਈ ਹੈ। ਸਿਹਤ

ਮੰਤਰੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛੋਟੀ ਬੇਟੀ ਗੁਰਲੀਨ ਕੌਰ ਤੇ ਬੇਟੇ ਅਨਤਵੀਰ ਸਿੱਖ ਦੀ ਕੋਰੋਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੈਗੇਟਿਵ ਆਈ ਹੈ। ਸਿਹਤ

ਕੋਰੋਨਾ ਇਨਫੈਕਟਿਵ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਬਾਦਲ ਨਿਵਾਸ ਨੂੰ ਮਾਈਕ੍ਰੋ ਕੰਟੈਨਮੈਂਟ

ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸੁਰਖਿਆ ਮੁਲਾਜਮ ਕੋਰੋਨਾ ਇਨਫੈਕਟਿਵ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਸੀ ਆਈ ਐਸ ਐਂਡ ਦੇ ਜਵਾਨ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ

ਸ਼ਾਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਐਸ ਪੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜ ਸੁਰਖਿਆ ਮੁਲਾਜਮ ਕੋਰੋਨਾ ਇਨਫੈਕਟਿਵ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਸੀ ਆਈ ਐਸ ਐਂਡ ਦੇ ਜਵਾਨ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ

ਸ਼ਾਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਐਸ ਪੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਰਸੋਈਆ ਵੀ

ਕੋਰੋਨ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸੀਕਟ

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਵਾਗਡੋਰ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੱਥ ਫੜਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਸੋਨੀਆ ਨੂੰ ਹੀ ਚੁਣਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਸਹਾਰੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹਲਚਲ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਠੱਲ੍ਹ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤਕ ਪਈ ਰਹੇਗੀ? ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੱਕਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਰਚੇ ਹਨ ਪਰ ਸੋਮਵਾਰ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲੇ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛਓ ਪਾਰਟੀ ਚਲਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਜਾਇਦ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸੋਚ ਵੀ ਇਹੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦਾ ਛੱਡਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਾ ਬਦਲਦੇ। ਇਸ 'ਚ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਹੁਦਾ ਛੱਡਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਮੁੜ ਚੋਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦਾ ਯੜਾ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹੋਇਆ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਤੁਰਨ ਦੀ ਰੀਤ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੀ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਆਪਣਾ ਨੇਤਾ ਚੁਣਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਪੂਰਾ ਦਿਨ ਚੱਲੇ ਸਿਆਸੀ ਨਾਟਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਕੁਰਸੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਹੀ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਠੀਕ ਉਹੀ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਜੋ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਦਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਪ੍ਰਾਂਕਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

-ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ

Balbir Singh M.A.

Editor in Chief & Publisher

e-mail: bsma54@gmail.com

Tel : 510-938-7771, Ph : 510-516-3536

36415 RUSCHIN DR. NEWARK, CA 94560

Pardes Times (2nd office)

Ranjit Kandola ,Managing Editor

530-315-1020, email-Kandola@macloans.net

Buta Ram Joshi Staff Reporter, Fresno 559-803-0055

RAJ BUDWAL

MEDIA PARTNER / REPRESENTATIVE
8350202@gmail.com 408-835-0202

Web designed www.pardestimes.com
by Aman Bansil 510-589-2245

The Pardes Times And People Associated With It Are Not Responsible For Any Claims Made By The Advertisers And Don't Endorse Any Product Or Services Advertised In The Pardes Times. Please Consult Your Attorney Before Buying/Hiring Contracting Through The Ads Published In The News Paper. The Pardes Times Is In Business Of Selling Spaces And Claims Made By Advertisers Are Not Tested/Confirmed By An Independent Source.

ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁਝਦੇ ਲੋਕ

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੌਰ 'ਚੋ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮਚੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਰਬਿਕਾਰਾ ਡਾਵਾਂ-ਡੋਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਰੋਟੀ, ਕੱਪਤਾ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੱਚਲੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਹਨ। ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤਾਲਾਬੀਦੀ ਕਾਰਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੁੱਲੀ, ਗੁੱਲੀ ਤੇ ਜੁੱਲੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਆਰਬਿਕ ਮੰਦੀ, ਤਕਨੀਕੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ।

ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਣੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਨਲਾਈਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਘਟਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਗਿਣਵੇਂ-ਚੁਣਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਆਬਾਦੀ ਭਾਰਤ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤ੍ਰੇ ਅਸਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਵੱਧਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀਆਂ ਖੁਰਾਕੀ ਲੋੜਾਂ

ਪਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੱਦ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਤਾਂ ਮਾਤਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਬੰਜ਼ਰ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜੇ ਤਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਬਾਦੀ 'ਤੇ ਰੋਕ

ਅਕਸਰ ਮੌਹ-ਝੱਖਤ ਕਾਰਨ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਗੁਦਾਮਾਂ ਵਿਚ ਪਿਆ ਹੀ ਸੱਤ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਅਨਾਜ ਘੱਟ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਭੁਖਮਰੀ ਅਤੇ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੰਤਰਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਨਸੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਅਨਪੁੜਾ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਸਰਵੇਖਣ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਛੋਟੇ ਕਰੋੜ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਮੁਫ਼ਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ 'ਮਿਡ-ਡੇ-ਮੀਲ' ਯੋਜਨਾ ਵੀ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਬੋਚੇ ਸਕੂਲ ਨਹੀਂ ਜਾ ਪਾ ਰਹੇ। ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਬ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਦੱਡਾਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਪਰੋਕਤੀ ਲੈ ਕੇ ਬੱਲੇ ਤਕ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੁੱਠੀ ਗਰਮ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਆਏ ਦਿਨ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਖਬਰਾਂ ਪਤੁਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀਐਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨ ਚਿੱਟੇ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਹਿਣੁਮਾ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੇ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਮੰਦਭਾਗੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਅਮੀਰ ਲੱਭ ਰਹੇ ਨਵਾਂ ਆਸ਼ਿਆਨਾ!

ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਕਾਰਨ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬੇਪਰਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਕੁਝ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਜਿਸ਼ਾਂ, ਸਿਹਤ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਕਮੀਆਂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਵੱਡੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਹਾਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਈ ਆਰਬਿਕਤਾ ਨੂੰ ਲੀਹੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਮੀਰ-ਤੰਤੀਨ ਦੇ ਸਮੁੱਹ ਨੇ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਦਿਆਨਾਤਦਾਰੀ ਦੁਰਸਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, "ਜੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲ ਲਵਾਂ" ਪਰ ਉਸ ਪੱਤਰ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਚੁਕਿਆ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਮੀਡੀਆ ਅਦਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਵਾਧੂ ਟੈਕਸ ਭਾਵੇਂ ਜਮਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਕ ਗੱਲ ਤੈਅ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਲਾਕਡਾਊਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ 'ਰੋਈਸ' ਲੋਕ ਸੱਚਿਆਤ ਬਾਵਾਂ ਵੱਲ ਭੱਜਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਉਜ਼ੀਲੈਂਡ 'ਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਲਫਜ਼ ਹੈ 'ਸੇਫ਼ ਹੈਵਨ' ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਬੇਸੱਕ ਅਮੀਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ

ਵਿਚ 1.2 ਮਿਲੀਅਨ ਯੂਰੋ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਉਥੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਹੇਠਲੀ ਕੰਪਨੀ ਇਹੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚਾਲੂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਨਾਲੋਂ 49% ਵਧੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਦੀਕਿ 22% ਲੋਕ ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਜਾਂ ਪੱਕੀ ਵਸਨੀਕਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਲੋਚਦੇ ਹਨ। ਕੈਰੋਬਿਆਈ ਟਾਪੂ ਮੁਲਕ ਹੁਣ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਬਲਕਿ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ,

ਜਾਂ ਯੂਰਪੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਰਗੀ ਮਾਤ੍ਰ

ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਉਕਟਾਰੀਓ ਦਾ ਰੋਡ ਮੈਂਗ ਬਣ ਸਕਦੇ ਮਿਸਾਲ

ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਪੰਜਾਬ ਸੁਬਾ 10-12 ਸਾਲਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਆਮਦਨ ਪੱਥੇ ਸਭ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਮੀਰੀ ਸੁਬਾ ਸੀ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੜਗ ਭੁਜਾ ਅੰਡੇ ਅੰਨ੍ਹ-ਬੰਡਾਰ ਹੌੜ ਦਾ ਵੀ ਮਾਣ ਵੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਅਤੇ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ, ਉਕਾਈਆਂ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਧਨ-ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨਿੰਜੀ ਲਾਲਸਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਇਹ ਆਰਥਿਕ ਨਿਘਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿੱਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ-2019 ਦੀ ਮਹਾਮਾਰੀ ਨੇ ਪੁਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਕੋਪ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੱਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਇਕ ਬਿਲੀਅਨ ਲੋਕ ਸ਼ਿੱਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 3.2 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕ ਮਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ
ਆਪਣੇ ਅਰਥਚਾਰਿਆਂ,
ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ, ਪੈਦਾਵਾਰੀ
ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥਾ
ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ
ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਜਾਰੀ
ਕੀਤੇ। ਜਿਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ
2.7 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ,
ਜਰਮਨੀ ਨੇ 50
ਬਿਲੀਅਨ ਯੂਰੋ, ਜਾਪਾਨ
ਨੇ 1.1 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ,
ਬਿਟਨ ਨੇ 180

ਬਿਲੀਅਨ ਪੌਡ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਨੇ 20 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਆਇ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਕੈਨੋਡਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਸੂਬਾ ਉਟਾਰੀਓ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਬੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ, ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਲਈ 17 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਸੁਰੂ 'ਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਲਕਡਾਊਨ ਕਰਨ ਜਦੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਤੰਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਢੁੱਬਣੀ ਸੁਰੂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਤਾਬਕ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਠੀਕ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਅਮਲੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਲਕਡਾਊਨ ਪੱਤਾਵਾਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਸੁਰੂ ਕੀਤੇ। ਦਰਅਸਲ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਕਾਰਜਾਂ, ਸਨਅਤਾਂ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਰੇਲ, ਬੱਸ, ਹਵਾਈ, ਸਮੁੰਦਰੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਦਫ਼ਤਰ ਆਦਿ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਨੇ ਜਨ-ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਅਰਥਚਾਰਿਆਂ ਦਾ ਕਚੂਮਰ ਕੱਚ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ 'ਚ 10 ਕਰੋੜ ਕਾਮੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਪਲਾਇਨ ਨੇ ਸਨਅਤ, ਕਾਰੋਬਾਰ, ਆਵਾਜਾਈ, ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਸੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਦੀਵੀਵਾਲੀਆਪਣ ਵੱਲ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ।

ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਐਸੀ ਉਬਲ-ਪੁਬਲ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਰਿਹਾ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਫੈਡਰਲ ਅਤੇ

ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕਾਏਬਾਰਾਂ, ਕਾਮਿਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ, ਬਜ਼ਾਰਗਾਂ, ਸਟੂਡੈਂਟਸ, ਖੇਤੀ, ਸਨਅਤਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟਰਾਂ ਸਮੇਤ ਸਭ ਵਰਗਾਂ ਅਤੇ ਸੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਅਜਿਹਾ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਰਨਾ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗਰਕੇ ਪਏ ਅਰਥਚਾਰੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਲਟਾ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚੋਰ-ਬਾਜ਼ਾਰੀਆਂ, ਜਮਾਖੋਰੀਆਂ, ਕਾਲਾ-ਬਾਜ਼ਾਰੀਆਂ, ਆਰਥਿਕ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਸਥਾਨਕ, ਪ੍ਰਾਂਤਕ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਖੁਬ ਲੁੱਟ ਮਚਾਈ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਲੱਕ ਤੋਂਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲ ਭੇਜਿਆ ਜਨਤਾ ਲਈ ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਰਸਤੇ 'ਚ ਹੀ ਗਾਇਬ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਦੀ ਨਾਜ਼ਾਇਜ਼ ਸ਼ਰਾਬ

ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਮਾਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਫੰਡ ਤੇ
 ਫੀਸਾਂ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੇ ਰਾਜ
 ਵਿਚ ਹਾਹਕਾਰ ਮਚਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੁੜ
 ਆਰਥਿਕ ਸੁਰਜੀਤੀ ਲਈ ਗਠਿਤ ਮੌਨਟੇਕ ਸਿੰਘ
 ਆਹਲਵਾਲੀਆ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ 74 ਸਫ਼ਰਿਆਂ 'ਤੇ
 ਆਧਾਰਤ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਜ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ
 ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਖੇਤੀ, ਸਨਅਤ, ਸਿਹਤ
 ਮਾਡਲ ਵਿਖੋਧੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਵਾਜਪਾਈ ਸਰਕਾਰ ਵਾਲੀ ਪਾਂਧੀ
 ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਾਂ ਪੱਖੀ ਸਨਅਤੀ ਨੀਤੀ ਕਾਇਮ ਹੈ ਪੰਜਾਬ
 ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋਖਮ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏਗਾ।
 ਸਨਅਤੀ ਪਾਰਕਾਂ ਲਈ ਰੋਪਤ ਅਤੇ ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ ਬਹਰਮਲਾ
 ਪਲਾਂਟ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਜਦਕਿ ਬਾਠਿੰਡਾ ਬਹਰਮਲ ਪਲਾਂਟ
 ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਬਿਸ਼ਾਲੀਕ
 ਸਬਸਿਡੀ ਬੰਦ ਕਰਨਾ, ਇਕ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਦੀ ਸੋਲਰ ਉਰਜਾ

ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ
ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ
ਸਬੰਧੀ ਸੈਂਕਚੇ
ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ
ਲਗਪਗ 80
ਬੈਠਕਾਂ ਰਾਹੀਂ
ਰਿਤਕ ਕੇ ਅੱਗੇ
ਵਧਣ ਦਾ ਨਿਰਣਾ
ਲਿਆ ਹੈ। ਸੁਥੇ
ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ
ਖੇਲ੍ਹਣ, ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ, ਬੀਅਰ-ਵਾਈਨ ਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ,
ਕਰਿਆਨਾ ਸਟੋਰਾਂ, ਫਾਰਮੇਸੀਆਂ, ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਮਾਜ਼ਜ਼
ਤੇ ਸਪਲਾਈ, ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ
ਚੌਕਸੀ ਵਾਲੇ ਕਦਮ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ। ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡਾਗ ਫੋਰਡ

ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋ

ਆਰਥਿਕ ਮੁੜ ਸਥਾਪਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿਚ
ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ 'ਤੇ ਅਮਲ ਨਾਲ ਉਟਾਰੀਓ 'ਚ ਸਨਅਤ, ਕਾਰੋਬਾਰ, ਐਗਰੀ ਫੂਡ ਵਪਾਰ, ਹਾਈਵੇ ਉਸਾਰੀ, ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਅਤੇ ਕਿਫਾਇਤੀ ਘਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਟਾਰੀਓ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੁਲੰਦ ਹੋਸਲੇ ਅਤੇ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨਾਲ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬਲ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮੁੜ ਆਰਥਿਕ ਸੁਰਜੀਤੀ ਦੌਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਸੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਤਵੱਕੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਓਟਾਰੀਓ ਦੇ ਦਲੇਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਡਗ ਫੋਰਡ ਵਾਂਗ ਰਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਮੁੜ ਸਰਜੀਤੀ ਲਈ ਇਕ ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਰੋਡ ਮੈਪ ਆਪਣੇ ਕੈਬਨਿਟ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣਾਉਣ। ਇਸ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਭ ਰੋਕਾਂ ਤੋਤਨ ਲਈ ਸਰਲ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਯੋਗ ਨਿਯਮਾਂ ਵਾਲਾ ਐਕਟ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ ਇਕ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲੇ ਯੋਧੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਗੇ ਲੱਗ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਜਝਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ।

ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਕਰਨ ਅਵਡਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਕਾਰਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਬਲੀ ਲੈਣੀ ਪਈ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਰਾਬ ਦੇ ਧੱਤੱਲੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਾਰਨ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਆਦਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ 120 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਜਾਨ ਰੱਖ ਯੋ ਬੈਠੇ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਦਿਨਕਰ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਚਲਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿਰਫ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਅੰਤਲ ਕਰ ਕੇ ਗੋਗਲੂਆਂ ਤੋਂ ਮਿਟੀ ਝਾੜੀ। ਚਿਟਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਰੂ ਨਸੇ ਧੱਤੱਲੇ ਨਾਲ ਵਿਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਰੇਤ-ਬਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਮਾਈਨਿੰਗ ਰਾਜਸੀ ਆਕਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹਿ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰਹੀ, ਕਿਸਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਕੇਂਦਰੀ ਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨਸ਼ ਨੇ ਖੇਤੀ ਸੈਕਟਰ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਧੰਦਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਡੀਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਅਸਮਾਨੀ ਚੜ੍ਹੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ, ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਸਨਾਅਤੀ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਪਲਾਇਨ ਨੇ ਖੇਤੀ ਸੈਕਟਰ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਰੀਝੂ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਨਾਅਤ ਸੈਕਟਰ ਦਾ ਲੱਕ ਤੋਤ ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਲਗਾਉਣਾ, ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਾਲੇ ਗੇਡ
ਦੇਣਾ, ਕਿਸਾਨੀ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਵਾਲੀ
ਜ਼ਮੀਨ ਲੀਜ਼ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੁਰੂ ਕਰਨਾ, ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ
(ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਵਾਂਗ) ਪੰਜਾਬ ਸੌਂਪਣਾ ਆਦਿ
ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਰਤ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਦੂਸਰੇ ਪੌਸੇ ਕੈਨੈਡਾ ਦੇ ਓਟਾਰੀਓ ਸੂਬੇ ਵਿਚਾਰ
ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ) ਡਾਕ ਫੋਰੰਡ ਵੱਲੋਂ
ਲਗਾਤਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ
ਸ਼ਾਸਨ ਚਲਾਉਣਾ, ਕੋਵਿਡ-19 ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੋਂ ਸਿਹਤ
ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਬਹੁਤ
ਸ਼ਲਾਘਾਂਏਗ ਉਪਰਾਲੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ
ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਕਹਿਰ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ
ਕਰਨਾ, ਹੋਲੀ-ਹੋਲੀ ਲਾਕਡਾਊਨ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ
ਓਟਾਰੀਓ ਅੰਦਰ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤੀ ਦਾ
ਰਸਤਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ
ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪਟੜੀ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ,
ਸੱਧ ਲਾਭ ਅੰਤੇ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਦਾ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਿਥਿਆ
ਹੈ। ਓਟਾਰੀਓ ਦੇ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕ, ਕਾਮੇ, ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ
ਨਵੀਨ ਢੰਗਾਂ, ਡਿਜੀਟਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅੰਤਿਕਿਆਂ ਨੂੰ
ਤੱਤਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਸ

ਸਤਲੁਜ-ਯਮਨਾ ਲਿਕ ਨਹਿਰ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਾਣੀਆਂ 'ਚ ਅੱਗ

ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਤਿਲੁਜ-ਯਮੁਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ (ਐਸ ਵਾਈ ਐਲ) ਬਾਰੇ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਧੋਖ ਪਰਥੋਕ ਤਕਨੀਕੀ ਲੀਂਗਾਂ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੂਬਾ ਜਾਂ ਖੇਤਰ (basin), ਜਿਹੜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰ/ਸੂਬੇ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਵੰਡਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ 12.48 ਮਿਲੀਅਨ ਏਕਤ ਫੀਟ (ਐਮਈਐਂਫ) ਪਾਣੀ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 12.42 ਐਮਈਐਂਫ ਦਿਸ਼ਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੋਂ ਬੇਠਿਨਸਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। 29 ਜਨਵਰੀ 1955 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੰਰਾਈ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 8 ਐਮਈਐਂਫ ਪਾਣੀ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ 8.6 ਐਮਈਐਂਫ ਤਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਪਾਣੀਆਂ 'ਤੇ ਹੱਕ ਸਾਂਝੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਪਰ ਇਸੇ ਦਲੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਯਮੁਨਾ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ 'ਚੋਂ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਯਮੁਨਾ ਸਾਂਝੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਸਰਹੋਂਦੀ ਦਰਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਯਮੁਨਾ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉਸ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਹ ਮੱਦਾ ਵੀ ਉਠਾਇਆ।

ਬਖੇਡਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
 ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤਤਕਾਲੀਨ
 ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ 1982 ਵਿਚ ਕੀਤੀ। ਉਸ
 ਸਮੇਂ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ
 ਧਰਮ-ਯੂਧ ਮੌਤੇਂ ਦੇ ਆਲੈਨਾਂ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਆਸੀ
 ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਾਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਰਾਬ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ
 ਸਮੱਸਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਈ ਖੂਨੀ ਵਰ੍ਤੇ
 ਹੋਂਦਾਉਣੇ ਪਏ, ਵਿਚ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਮੁੱਦਾ
 ਬਹੁਤ ਜਜਬਾਤੀ ਤੇ
 ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੀ।

ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਜਮੀਨੀਂ ਪਾਈ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਘਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਢੁੱਘੇ ਬੋਰ ਕਰ ਕੇ ਪਾਣੀ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਬਦ, ਜਿਸ ਦੀ ਜਸ਼ੀ ਬਾਰੇ ਮਾਹਿਰਲ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਸੈਂਟਰਲ ਵਾਟਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ) ਇਹ ਪੇਸ਼ੀਗੋਈਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਬੰਜ਼ਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਸਰੇ ਸੁਬੰਧੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗੀਤਕ ਐਲਬਮ 'ਮਾਣ ਨਾ ਕੀਜੈ' 'ਤੇ
ਕੀ) ਸੈਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਜਗਤ ਦੀ ਇਕ
ਨੇ ਜੋ ਇਸ ਐਲਬਮ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੈ
ਮੁੱਲੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।
ਸਭ ਬੇਏਰੀਆ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਿਨੋਦ
ਡਾ. ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ ਦੀਆਂ
ਸੇਲੀਂ ਲਈ ਨਿਕਾਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ
ਅਜਿਹਾ ਅਖਬਾਰ ਹੈ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਈਚਾਰੇ
ਇਆ ਹੈ। ਆਸੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਨਾਲ ਹਾਂ।
ਪੰਡ ਬਾਰਡਰ' ਵਰਗੀ ਵੱਡ ਅਕਾਰੀ ਦੋਹਾਂ
ਹੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੁਤਸਕ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਡਾ.
ਲਤਾਨ ਬਾਹੂ ਛੇਵੰਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਗਲ 1690 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਹਨ ਜਦੋਕਿ
ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਮਹਾਨ
ਇਹੀ ਫਾਰਸੀ ਵਿਚ ਹੈ ਪਰ ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ

ਡਾਕਮੁਦਰਦ ਦੀ ਸੰਗੀਤਕ ਐਲਬਮ 'ਮਾਣ ਨਾ ਕੀਜੈ' 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਹੋਈ ਵਿਭਾਗ ਚਰਖਾ

(ਸਫ਼ਾ 5 ਦੀ ਬਾਕੀ) ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ ਨੇ 'ਮਾਣ ਨ ਕੀਜੋ' ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਜਗਤ ਦੀ ਇਕ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਇਸ ਐਲਬਮ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੈ ਉਤੇ ਪੱਧਰੀ ਪਾਂਥੀ ਮੰਨਾ ਸੀ ਵੱਡੇ ਸੀ ਸਿਖਾਰੀ ਚੋਵੇਂਦੀ।

'ਸਿੱਖ ਹੈਰੀਟੇਜ ਬਿੱਡਿੰਗ ਬਾਰਡਰ' ਵਰਗੀ ਵੱਡ ਅਕਾਤੀ ਦੋਹਾ ਪੰਜਾਬਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੁਤਸਕ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਡਾਕ ਦਲਬੀਰ ਪੰਨ੍ਹੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੁ ਛੇਵੰਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਿੱਖ ਜੀ ਦੇ ਸਮਾਂ ਕਾਲ 1690 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਮੀਆਂ ਮੁਹੰਮਦ ਬਖਸ਼ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਮਹਾਨ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਫਾਰਸੀ ਵਿਚ ਹੈ ਪਰ ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੁ

ਉੱਘਤਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਡਾ. ਹਮਦਰਦ ਨੇ 'ਮਾਣ ਨਾ ਕੀਜੈ' ਨਾਲ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਸਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਦੋਹਾਂ ਪੰਜਾਬਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਦਾ ਮਾਣ ਵੱਡਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਮੈਅਰ ਗੈਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਗਲੀ ਐਲਬਮ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜਦੋਂ ਡਾ. ਹਮਦਰਦ ਅਮਰੀਕਾ ਆਉਣਗੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਭਕਾਰੀ ਮਹਿਮਾਨ ਵੀ ਹੋਣਗੇ।

ਉਥੋਂ ਲੇਖਕ ਚਰਨੀਤ ਸਿੰਘ ਪਠੂੰ ਨੇ ਵੀ ਅਜੀਤ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਂਝਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਰਾਜਾ ਸਵੀਟਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਮੱਖਣ ਬੈਸ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜੀਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣਗੇ ਤੇ ਡਾ. ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ ਦੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਥੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅੰਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਥਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜੀਤ ਤੇ ਡਾ. ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲ ਸਕਦੇ ਚਾਹੇ ਉਹ ਜਿਥੇ ਵੀ ਫੁੰਨੀਆਂ 'ਚ ਵਸਣ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜੀਤ ਨੇ ਸਾਹਿਤ ਯੋਗ ਦਾ ਅਤੇ ਸੰਾਚੀ ਸਾਹਮੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਝੱਲ, ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ, ਮਨਵੀਰ ਭੋਗ, ਅਨਮੋਲ ਭੋਗ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਆਖਰ 'ਚ 'ਮਾਤਾ ਮਾਲਵਾ ਦੁਆਬਾ ਵਿਰਸਤ-ਏ-ਐਸੈਸਟ' ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਚਾਲਕ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਬਣ ਸਕਦੇ ਅੰਡੇਮਾਨ-ਨਿਕੋਬਾਰ

ਇਸ ਦਸ ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਜਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਚੇਨਈ ਅਤੇ ਅੰਡੇਮਾਨ-ਨਿਕੋਬਾਰ ਟਾਪੁ ਸਮੁੱਖ ਵਿਚਾਲੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਰਸਤੇ ਹੋ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅੱਪਟੀਕਲ ਫਾਈਬਰ ਕੋਬਲ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਆਮ ਭਾਰਤੀ ਦੇ ਦਿਲੋ-ਦਿਮਾਗ ਤੋਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਾਇਬ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਯਾਦ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਗਈ।

ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਆਦਿਵਾਸੀ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਅਮਲੇ ਦੇ ਵੇਨ ਸਿਗਨਲ ਸੁਧਾਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 2ਜੀ ਦੇ ਆਦਮ ਬਾਬੇ ਦੇ ਸੱਗ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ 4ਜੀ ਥੁੱਗ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਤਲੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 2312 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤਕ 1224 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਿਛਾਈ ਗਈ ਇਸ ਆਪਟੀਕਲ ਫਾਈਬਰ ਤਾਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਚਾਰ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਜੂਬੇ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਜਿਆਦਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈ।

ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਅਜੂਬਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅੰਡੇਮਾਨ-ਨਿਕੋਬਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੂਰ-ਦੂਰਾਡੇ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਗੁਮਨਾਮ ਜਿਹੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਟਾਪੂ ਸਮੁੰਖ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਨਵੇਂ ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬੀਜ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਏਸੀਆ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਹੋਏ ਘਟਨਾਵਾਂ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਫੌਜੀ ਕੇਂਦਰ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਖਾਤੀ, ਹਿੰਦੁ ਮਹਾਸਾਗਰ ਅਤੇ ਇੰਡੋ-ਪੈਸੇਫਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਕ ਫੈਸਲਾਕੁਨੰਹਾਂ ਤਾਕਤ ਬਣਾ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਡੇਮਾਨ-ਨਿਕੋਬਾਰ ਟਾਪੂ ਸਮੁੰਖ ਵਿਚ 572 ਟਾਪੂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰਫਲ 8259 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਤੋਂ ਅੱਠ ਗੁਣਾ, ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਤੋਂ 11 ਗੁਣਾ, ਸੇਸ਼ਲਜ਼ ਦਾ 20 ਗੁਣਾ ਅਤੇ ਮਾਰੀਸ਼ ਦਾ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਖੇਤਰਫਲ ਹੈ ਇਸ ਦਾ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਮੂਲ ਖੇਤਰ ਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਖਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇੱਥੇ ਇੰਨਾਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰ ਬਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮਹਿਜ਼ ਸੰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੰਡੇਮਾਨ-ਨਿਕੋਬਾਰ ਟਾਪੂ ਸਮੁੰਖ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਤੰਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਚੀਅਂ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਟਾਪੂ

ਸਮੁੰਖ ਆਪਣਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਪਾਰਕ ਚੰਗਿਤਰ ਲਗਪਗ ਗੁਆਂ ਦੇਣ ਦੇ ਕੰਢੇ ਹੈ। ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਬਦਲਵਾਂ ਸਥਾਨ ਲੱਭ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਵਪਾਰ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਵਿਵਸਥਾ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅੰਡੇਮਾਨ-ਨਿਕੋਬਾਰ ਖੇਤਰ ਭਾਰਤ-ਆਸੀਨਾ-ਜਪਾਨ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਫਿਰ 'ਤੇ ਜਿਉਂਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਕਵਾਡ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਫੌਜੀ ਟਿਕਾਣਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਪਟੀਕਲ ਫਾਈਬਰ ਕੋਬਲ ਪ੍ਰਯੋਕਟ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 20 ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਕੋਬਲ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪੋਤੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਐਕਟ-ਈਸਟ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਫਿਲੋਵਰ ਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅੰਡੇਮਾਨ-ਨਿਕੋਬਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਵਾਈ

ਅਡਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਹਵਾਈ ਅੰਡੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ ਬਲਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਇਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਹ ਟਾਪੂ ਸਮੁੰਖ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਏਸੀਆ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਰਗਰਮ ਸਮੁੰਦਰੀ ਮਾਰਗਾਂ ਵਿਚ ਗਿਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਲੱਕਾ-ਸਟ੍ਰੇਟਸ ਦੇ ਲਾਗ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਮਿਆਂਮਾਰ, ਥਾਈਲੈਂਡ ਅਤੇ ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅੰਤਿਮ ਪਾਸੇ ਇੰਦਰਾ ਪੁਆਇੰਟ ਤੋਂ ਸਮਾਤਰਾ ਦੀ ਦਰੀ ਸਿਰਫ 145 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਫੌਜੀ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਇਕ ਚੌਬਾਈ ਤੇਲ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇੱਥੋਂ ਹੋ ਕੇ ਗੁਜਰਦਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਦਾ 80 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਜਪਾਨ ਦੀ ਕੁੱਲ

ਤੇਲ ਦਰਾਮਦ ਦਾ 60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਇੱਥੋਂ ਹੋ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਅਫਰੀਕਾ, ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਏਸੀਆ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਚੀਨੀ ਬਰਾਮਦ ਅਤੇ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੌਚ ਮਾਲ ਵੀ ਇਸੇ ਇਲਾਕੇ 'ਤੇ ਹੋ ਕੇ ਗੁਜਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਡੇਮਾਨ-ਨਿਕੋਬਾਰ ਦੇ ਫੌਜੀ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸੈਨਿਕ ਸਕਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੱਖਣੀ ਚੀਨ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਚੀਨ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਦਾਦਾਗਿਰੀ ਨੂੰ ਕਵਾਡ ਜ਼ਰੀਏ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨੱਬ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ

ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ ਅਤੇ ਏਅਰ ਕ੍ਰਾਫਟ ਕੈਰੀਅਰ ਨਮਿਤਜ਼ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਫੌਜ ਨਾਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਵਿਚ ਜਮਹੂਰੀ ਵਿਸਥਾਰ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਥੋਂ ਪਲਾਇਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰਕ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੋਂ ਆ ਕੇ ਵਸਣ ਲਈ ਸੱਦਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸੰਨ 1997 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਬਰਤਾਨੀਆ ਨੇ ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਚੀਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੁਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅੰਡੇਮਾਨ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ 'ਕਦੇ ਹਾਂ, ਕਦੇ ਨਾਂ' ਵਿਚ ਫਸੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਭਾਰਤੀ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫਿੱਲੇ ਰਵਾਈਏ ਕਾਰਨ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗੁਆਂਗਾਂ ਵਿਚ ਜਮਹੂਰੀ ਵਿਸਥਾਰ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਥੋਂ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੰਜ਼ 23 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਲਈ ਇਕ ਨਵਾਂ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਾਹੌਲ ਭਾਰਤ ਲਈ ਬੋਹੁੱਦ ਮਾਫਕ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲੀ ਸਵਾਲ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਤਾਲਮੇਲ ਵਿਚ ਘਾਟ ਵਾਲੀ ਦਿੱਲੀ-ਮੱਠੀ ਰਵਾਇਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਕ ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਹੌਸਲੇ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ? ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹੇ ਦੇਣੇ ਹਾਂ, ਕਦੇ ਹਾਂ, ਕਦੇ ਨਾਂ' ਵਿਚ ਫਸੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਭਾਰਤੀ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਚੀਨ ਦੀ ਹੈਂਕਵਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਨੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁਹਾਜ਼ ਤੇ ਭਾਰਤ ਲਈ ਤੱਤੀਕੀ ਦੇ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹੇ ਦੇਣੇ ਹਾਂ ਸਗੋਂ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਚੀਨ ਦੀ ਹੈਂਕਵਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਕੱਦ ਹੋਰ ਵਧੇਗਾ ਜੋ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਲਈ ਲਈ ਬੜੇ ਮੌਕੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਰੱਖ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਨੇਪਾਲ ਨੇ ਆਖਿਰ ਗੁਲਤੀ ਸੁਧਾਰੀ

ਸਰਹੱਦੀ ਵਿਵਾਦ ਤੇ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ ਨੇਪਾਲ ਨੇ 9 ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਮੁੜ ਗੁਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗੁਲਤੀ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਿਮਾਲਿਆ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਨੇਪਾਲ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰਯੋਕਟਾਂ ਸਾਂਝੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਦੇਵਵਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇਦਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਨੇਪਾਲ ਦੇ

ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਤੇ ਕੁਕਾ ਲਹਿਰ

ਬਾਰਤ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਚੱਲੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ 'ਚੋਥੀ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਕੁਕਾ ਲਹਿਰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਹਿਰ ਦੇ ਮੌਕੀ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟੱਕਰ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਅੱਡਿਆਚਾਰਾਂ ਵਿਚੁੱਧ ਇਕ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਲਹਿਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕੁਕਾ ਦਾ ਜਨਮ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ 3 ਫਰਵਰੀ 1816 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਕੁਣੀ ਅਰਾਈਆਂ (ਲਧਿਆਣਾ) ਵਿਖੇ ਮਾਤਾ ਸਦਾ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਝ ਬਾਬਾ ਜਸ਼ਾ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਤਰਖਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਸੰਨ 1836 ਵਿਚ ਉਹ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਪਲਟਨ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਏ ਪਰ ਆਪ ਨੇ 1845 ਵਿਚ ਫੌਜ ਦੀ ਇਹ ਨੌਕਰੀ ਡੱਡ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ੰਜ਼ੀਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਭਾਰਤ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਕੁਕ (ਲਲਕਾਰ) ਮਾਰੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿੇ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਕੁਰ ਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅੱਡਿਆਚਰ ਸਹਿ ਰਹੇ ਲੁਕਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੀ ਰੂਹ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਮਰ ਮਿਟਾਉ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ। ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾ-ਮਿਲਵਰਤਨ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ। ਇਸ ਲਹਿਰ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਬਾਬੀਕਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਭਾਰਤ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਬਾਬੀਕਾਟ ਅਤੇ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਚਹਿਰੀਆਂ, ਸਕੂਲ-ਕਾਜ਼, ਰੇਲਾਂ, ਡਾਕ-ਤਾਰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਮਕੰਮਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਬੀਕਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ।

ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਝਗ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ
ਗਹੀ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਘਰੀ ਬੁਣੇ
ਖੱਦਰ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣੇ ਸੁਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੱਜੀ

ਬਾਂ ਜਾਣ ਲਈ ਮੋਟਰ ਰੇਲਾਂ ਦੀ ਬਾਂ ਪੈਦਲ ਜਾ ਘੋਤਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਕੁਕਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁੰਤੰਤਰ ਡਾਕ ਸੇਵਾ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦੇਲਨ ਦਾ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਕੀਤਾ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ-ਮਿਲਵਰਤਨ ਲਹਿਰ ਦੇ ਮੌਜੂਦੀ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਸਨ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਡਾ। ਰਾਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: “ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਸੁੰਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਧਰਮ ਦਾ ਇਕ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਗ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਜੋ ਅਸਹਿਯੋਗ ਅੰਦੇਲਨ ਚਲਾਇਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ 50 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਲਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।” ਕਰਕਾ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਮਿਕ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਲਹਿਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਰਾਜਸੀ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲਤਾਈ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜੇਤੂ ਮੁਕਾਬ ਤਕ ਪੰਜਾਬਿਣ ਜੋ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਿਕਾਈ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਕੁਕਿਆਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਿੜ੍ਹਤਾ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਜਮਹੂਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੁਰਨ ਢੰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਦੀਆਂ ਜਤ੍ਤਾਂ ਹਿੱਲ ਗਈਆਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 22 ਸੁਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ। ਹਰੇਕ ਸੂਬਾ ਇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਾ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਸੂਬਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੂਬੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸੰਨ 1863 ਤਕ ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਿਆ। ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਡੋਨਵਣ ਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਇਕ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, “ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਭਿਆਨਕ ਚੱਕਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ

ਸਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋ ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਗਾਵਤ
ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੰਤ ਸਾਨੂੰ ਪੈਜਾਬ ਤੋਂ
ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇਕਠੇ ਕਰ ਲਿਆ
ਗੈ। ਅਗਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਮੁੱਛ ਵਿਚ ਕਿਸੇ
ਉਬਲ-ਪੁਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।
ਕਕਿਆਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਵੱਧਦੀ
ਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਭ ਸਿੱਖ ਸਰਦਾਰ
ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਗਾਵਤ
 ਦੀ ਗੁੰਜ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ
 ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਦਾਰਤਾ ਤੋਂ ਕੰਮ
 ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।” ਭਾਵੇਂ ਕਿ 1863
 ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹਕਮਤ ਨੇ ਕੁਕਿਆਂ
 ਦੀਆਂ ਗਤਿਵਿਧੀਆਂ ‘ਤੇ ਪਿਆਨ
 ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ
 ਦੁਰਦਰਸ਼ੀ ਸੋਚ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਾਬਾ ਰਾਮ
 ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅੰਦਰੋ-ਅੰਦਰੀ ਆਪਣੇ
 ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ
 ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨੇਪਾਲ, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ,
 ਕਸ਼ਮੀਰ, ਰੂਸ ਆਦਿ ਨਾਲ ਰਾਜਨੀਤਕ
 ਸਬੰਧ ਵੀ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲਏ ਸਨ।
 ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦਾ ਸਹੀਦੀ ਸਾਕਾ ਕੁਕਾ
 ਲਹਿਰ ਦੀ ਪਮੱਖ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਸਤਾਰਾਂ

ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਦਾਜ਼-ਪ੍ਰਥਾ ਅਤੇ ਖਰਚੀਲੀਆਂ
ਰਸਮਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੀ
ਰੀਤ ਚਲਾਈ। ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਕਾ ਲਹਿਰ
ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਲਈ ਜੋ ਕਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ
ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਅੰਦੇਲਨ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ
'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਕ
ਚੰਗਿਆਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਅਸੀਂ
ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਕਰ ਸਕੇ।

ਰਾਫੇਲ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਇਨੀ ਚਰਚਾ ਕਿਉਂ?

ਜਦੋਂ ਦੀ ਰਾਫੇਲ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬੇਪ ਭਾਰਤ ਪੁੱਛੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਚੀਨ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਖਲਬਲੀ ਮਚੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਛਿਤ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਜਹਾਜ਼ ਜੰਗ ਲਈ ਵੱਧ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਨੀ ਚਰਚਾ ਕਰੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਨੇ 1953 ਵਿਚ ਵੀ ਫਰਾਸ ਦੀ ਇਸੇ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲੋਂ ਚਾਰ ਜਹਾਜ਼ ਖਰੀਦੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ 15 ਦਿਨਾਂ 'ਚ 11 ਥਾਂ ਰੁਕ ਕੇ ਭਾਰਤ ਪੁੱਜੇ ਸਨ। ਆਖਰੀ ਪਤਾਅ ਕਰਾਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਬਾਅਦ 1965 ਦੀ ਹਿੰਦ-ਪਾਕ ਜੰਗ ਵਿਚ ਇਸੇ ਜਹਾਜ਼ ਨੇ ਕਰਾਈ 'ਤੇ ਬੰਬੂ ਸੱਟੇ ਸਨ। ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਵੀ ਅੰਬਲਾ ਹੀ ਪੁਰੁੰਚੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕੇਵਲ 10-11 ਅਫਸਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਮੀਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਹੋਰੇਕ ਗੱਲ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਚੀਨ ਨੂੰ ਘੜੀਸ ਕੇ ਸਨਸਨੀਖੇਤ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਰੋਲ-ਰੱਪੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਇਹ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੀਨ ਤੇ ਪਾਕਿ ਵੀ ਤਾਂ ਰਾਫੇਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਨਿਕਮਾ ਚੱਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਚੀਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਜੇ-20 ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਫੇਲ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ ਤੇ ਪਾਕਿ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਉਸ ਦਾ ਜੇ ਐਂਡ-17, ਰਾਫੇਲ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਧੁਨਿਕ ਹੈ। ਦਰਸਾਉਣ, ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਬੁਖਲਾਹਟ ਤੇ ਘਬਰਾਹਟ ਦੀ ਨਿਸਾਨੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਵਧੀਆ ਕਹਿਣ, ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਰਾਫੇਲ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਜ਼ਰੂਰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਚਾਰ-ਪੈਸ਼ ਨਵੀਂ ਕਿੱਸਮ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਰਚਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਐਂਡ-35, ਰੂਸ ਦਾ ਸਥੋਨੀ ਅਤੇ ਮਿੰਗ-35, ਭਾਰਤ ਦਾ ਰਾਫੇਲ, ਸਵੀਡਨ ਦਾ ਗਰਿਪਨ, ਯੂਰੋਪਾਈਟਰਾ ਟਾਈਫੁਨ, ਅਤੇ ਚੀਨ ਦਾ ਜੇ-20 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹਨ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਚੀਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਰਾਫੇਲ ਪ੍ਰਤੀ ਘਬਰਾਹਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਫੇਲ, ਚੀਨ ਦੇ ਜੇ-20 ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਜੇਅੰਡ-17 ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵੀ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਚੀਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਘਬਰਾਹਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਚੀਨ ਦੇ ਜੇ-20 ਦੀ। ਚੀਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਜੇ 20 ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਫੇਲ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਐਡਵਾਂਸ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 5ਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ (ਜਨਰੇਸ਼ਨ) ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਰਾਫੇਲ 4.5 ਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਏਂਅਰ ਚੀਫ ਮਾਰਸ਼ਲ ਬੀਐਸ ਧਨੇਆ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਕਨੀਕੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਦਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

5वीं पीड़ी सा है तां इस ने माईटी डरैगन किउं
किहा जांदा है। इस ने क्नारडम लंगे हन जे किं
अमरीका दे ऐंड-35 अंडे रुस दे ऐंसड़-57 जे कि
5वीं जनरेसन दे हन उन्हां विच तां लंगे नहीं हन
(क्नारडम जहाज दे कंटरल अंडे लिफ्ट ने बिहतर
बणाउं लटी विंग दे अंगो लंगडे हन)। जे-20 विच
मुपर करुज दी स्कडी वी नहीं है। (मुपर करुज
जहाज दी उह समरूप्षा है जिस नाल जहाज आढटर
बरन ने इसडेमाल करन डे बिनां गी आवाज दे
बराबर सप्ती नाल उड़ सकदा है) इह समरूप्षा चीन

ਦੇ ਜੋ-20 ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਚਿੰਨ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਚੇਂਗਦੁ ਏਅਰੋਸਪੇਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇਸ ਨੂੰ 5ਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਦੱਸ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਹੈ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜੋਐਂਡ-17 ਜਹਾਜ਼। ਇਸ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਿੰਨ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਮਦਦ ਅਤੇ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਹਾਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਹੁਣ ਤਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੋਐਂਡ-17 ਜਹਾਜ਼ ਬਣਾ ਕੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੀਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਜਹਾਜ਼ ਜੋ-20 ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਜੋਐਂਡ-17 ਨੂੰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਇਸ ਦੀ ਮਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਫੇਲ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਮਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੁਣ ਵੀ ਰਾਫੇਲ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਇਸ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ 4.5 ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹੁਣ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਤਾਜ਼ਾ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਦੋ ਇੰਜ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਰਾਫੇਲ ਦੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਛੋਜੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੇਮ ਚੰਜਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਜੇਐਂਡ-17 ਤੋਂ ਇਸ ਦੇ

ਕਿਤੇ ਨੇਂਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਢੁੱਕਦਾ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਸੇ-20 ਨਾਲੋਂ
ਨਵੀਨ ਤਕਨੀਕ ਵਾਲਾ ਇਹ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ 4.5 ਪੀਤ੍ਰੂ ਦੇ
ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬੇਹਤਰੀਨ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਵੈਂ
ਜੋ ਕਿ ਨਵੇਂ ਯੁੱਗ ਦੀਆਂ ਸੁਪਰ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਅੰਦਰ
ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਤਕਨੀਕ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ
ਹੈ ਜੋ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਵੀ ਵਧੀਆ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰ
ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਿਣਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਫੇਲ ਵਿਖੇ
ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਤਬਾਹਕੁੰਨ ਹਥਿਆਰ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਚੀਨ ਦੇ
ਜੇ-20 ਨਾਲੋਂ ਵਧੀਆ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ
ਭਾਰਤ ਪੰਚੀਨ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਖਡਰਨਾਕ ਹਵਾ

A portrait of a man with a long, dark, curly beard and mustache. He is wearing a bright yellow turban and a white shirt. The background is plain and light-colored.

ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਭਾਗਵਾਲੀਆ

ਸਿਹਤ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ

ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਦਾ ਅਸਰ ਘੱਟਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਲਗਪਗ ਸੌਂਠ ਹਜ਼ਾਰ ਕੋਰੋਨਾ ਮਰੀਜ਼ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਮਨ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਢਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਚੱਕੀ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਲਤਨ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਟੀਕਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੋਈ ਸਟੀਕ ਦਵਾਈ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਮੱਸਿਆ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਹਾਮਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੋਗ ਰੋਕੂ ਸਮਰੱਥਾ ਹੀ ਕਾਰਗਰ ਸਿੱਧ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਧਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉਪਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਰੋਗ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੁਟ ਦਾ ਰੋਗ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਕਿ ਰੋਗ ਨੂੰ ਫੈਲਣ ਹੀ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦ ਜਨਤਾ ਦੀ ਰੋਗ ਰੋਕੂ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਅਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਇਕ ਅੰਕਰੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸੰਨ 2015-16 ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ 'ਤੇ 9,134 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿਸ ਕਾਰਨ 31 ਲੱਖ ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹਾ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗਿਣ ਲਈਏ ਤਾਂ ਡੇਢ ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ 61,007 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਆਮ ਜਨਤਾ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 38794 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹੋਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਕੇਵਲ 296 ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਹਤ ਖਰਚੇ ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮੀਆਂ 'ਤੇ ਵੱਧ ਖਰਚਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਕ 'ਤੇ ਵੱਧ ਅਤੇ ਮਾਲਕ 'ਤੇ ਘੱਟ ਖਰਚਾ ਕਿਉਂ?

ਮਨ 2020-21 ਦੇ ਬਜਟ ਵਿਚ ਐਲੋਪੈਥੀ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 63000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਦਕਿ ਆਯੁਰਵੈਦ, ਯੂਨਾਨੀ, ਹੋਮਿਅਥੇਚੀ ਆਦਿ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਲਈ ਸਿਰਫ 2100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਇਲਾਜ ਘੱਟ ਅਤੇ ਸੰਪਰਨ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦਕਿ ਐਲੋਪੈਥੀ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਚਤ ਤਕਨੀਕ ਵਾਲੇ ਇਲਾਜ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿਲ ਵਿਚ ਸਟੇਟ ਪਾਊਣਾ ਆਦਿ 'ਤੇ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਫਾਈਨੈਂਸ ਅੰਡ ਪਾਲਸੀ' ਦੇ ਐਮ ਗੌਂਡਿੰਦ ਰਾਓ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇਕ ਪੱਤਰ ਮੁਤਾਬਕ ਉਚਤ ਤਕਨੀਕ ਵਾਲੇ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ 28 ਛੀਸਦੀ ਖਰਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੀ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿਹਤ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਮਹਿਜ਼
ਦਸ ਫੀਸਦੀ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਤੁਰੁਟੀਆਂ ਅਰਥਾਤ ਐਲੈਪੈਸੀ ਅਤੇ ਉਚ ਤਕਨੀਕ ਵਾਲੇ ਇਲਾਜ ਵਿਚ ਵੱਧ ਖਰਚਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਪਿਛੇ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸਵਾਰਥ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਐਲੈਪੈਸੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਵੀ ਉਚ ਤਕਨੀਕ ਵਾਲੇ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸੇ ਖਰਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਇਕ ਸਮੱਸਿਆ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ ਕਿ ਬਜਟ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੇਤਨ ਵਿਚ

ਵਿਚ ਇਕ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ
ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਵਿਸ਼ਾ ਟੀਕਾਕਰਨ ਦਾ ਹੈ।

ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ
 ਆਪਣਾ ਰੁਹ ਜਲਦੀ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਲ ਉਹ
 ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਟੀਕਾ ਬਣਾ ਵੀ ਲਿਆ ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹੂ ਨੂੰ ਉਹ
 ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕ
 ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ ਵਿਵਸਥਾ
 ਟੀਕਾਕਰਨ ਵਿਚ ਬੋਹੁਦ ਡਗਮਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਗੋਵਿੰਦਾ
 ਰਾਓ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਣੀ ਅਧਰੀਕਾ ਵਿਚ ਚੇਚਕ ਦੇ ਟੀਕੇ ਤੋਂ
 ਸਿਰਫ਼ 7 ਫ਼ੀਸਦੀ ਬੱਚੇ ਵਿਰਵੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਭਾਰਤ

ਖਪ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੋਵਿਦ ਰਾਓ ਮੁਤਾਬਕ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਡੀਸ਼ਾ ਵਿਚ ਬਜਟ ਦਾ 83 ਫੀਸਦੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੇਤਨ 'ਤੇ ਖਰਚ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਕਿ ਸਿਹਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਦਵਾਈ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਵਿਵਸਥਾ ਥੇਅਸਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਏ ਹਨ। ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਰਾਕੇਸ਼ ਸਰਵਾਲ ਮੁਤਾਬਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ 'ਸੈਂਟਰਲ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਹੈਲਥ ਸਰਵਿਸ' ਨੂੰ ਸਰਬ-ਵਿਆਪੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਰਗੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾ ਮਹੱਈਆ ਹੋ ਸਕੇ।

ਦੂਜਾ ਕੰਮ ਇਹ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਲੋਪੈਥੀ ਅੱਤੇ ਉਚ ਤਕਨੀਕ ਵਾਲੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਰੱਖੀ ਰਕਮ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰ ਕੇ ਆਮ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਖਰਚਾ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਕੰਮ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਵੇਡਨ ਅੱਤੇ ਦਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚ

ਵਿਚ ਲਗਪਗ 30 ਫੀਸਦੀ ਵਿਰਵੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਟੀਕਾਕਰਨ ਸਦਕਾ ਅਮੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਵਰਗੇ ਛੁੱਤ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਣਗੇ, ਇਸ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸੱਕ ਹੈ। ਰੋਗ ਰੋਕ੍ਤ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਸੈਲੀ ਨਾਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਰੋਗ ਰੋਕ੍ਤ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੁਰਾਕੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸੈਵਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਧਿਆਨ, ਯੋਗਾ, ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਤਾਂ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤੁਬਦੀਲੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹਿਡੀਨ ਵਾਲੇ ਨਮਕ ਅਤੇ
ਨਵਜਾਤ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੀਆਂ
ਸਫਲ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ
ਬਿਹਤਰ ਜੀਵਨ-ਸੌਲੀ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣਾ
ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਮਾਜਿਕ ਹੈ।

ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਵੈਦ ਵਾਚਸਪਤੀ ਡਿਪਾਠੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਦੀ ਵਿਚ ਤਮਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਰੀਰ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੋਗਾਂ ਦੇ

ਖੇਡਿਤ ਜਸਰਾਜ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ

ਵੀਹਵੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਸਿਤਾਰੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਮਕ-ਦਮਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਹੋਦ ਦੇ ਫਨਾਹ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆ ਤਕ ਮੱਛਦ ਰਹੇਗੀ। ਮਾਸਟਰ ਮਦਨ ਤੱਤ ਲੈ ਕੇ ਬੜੇ ਗੁਲਾਮ ਅਲੀ ਖਾਂ ਸਾਹਿਬ ਤਕ ਇਕ ਲੰਬੀ ਪ੍ਰੈਪਰਾ ਹੈ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਠਵਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਮ ਲੈਣ ਕਰ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ-ਦੀਦਰਾਂ ਤੋਂ ਮਹਿਰੂਮ ਰਹਿ ਗਏ। ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੀ ਰੁਚੀ ਕਾਰਨ ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੰਡਿਤ ਭੀਮ ਸੈਨ ਜਸੀ, ਕੁਮਾਰ ਗੰਧਰਵ, ਡਾਗਰ ਬੰਬੂ ਤੇ ਪੰਡਿਤ ਜਸਰਾਜ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸਣਿਆ। ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭਜਨ 'ਓਮ ਨਾਮੇ ਭਗਵਤੇ' ਮੈਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਵੇਰੇ ਵੇਲੇ ਸੁਣਨ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ। ਥੈਰ! ਮੇਰੀ ਬੜੀ ਇੱਛਾ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹਰਿਵੱਲਭ ਸੰਗੀਤ ਸੰਮੇਲਨ' ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਸੰਮੇਲਨ ਕਰਵਾਏ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਇੱਲੀ, ਦੱਖਣ ਜਾਣ ਦੀ ਵਿਹਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੋ ਮੁਸਕਰਲ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਮਿਲ ਸਕਾਂਗਾ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਬਣ ਕੇ ਜਿਹਨ ਵਿਚ ਖੋਰ ਪਾਓਦਾ ਸੀ।

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਪਹਿਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਸਨ ਤਾਂ ਗੁਣੀ ਜਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਸਮਝਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਤਿੰਨ ਸਹਿਰਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ
ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਸਰਦ ਉਤਸਵ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ
ਟੀਚਾ ਮਿੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਵਾਸਤੇ
ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੰਡਾ ਉਪਰਾਲਾ ਸੀ। ਪੱਕਾ ਤਾਂ
ਨਹੀਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਦੂਜਾ ਜਾਂ ਤੀਜਾ ਸਰਦ ਉਤਸਵ ਸੀ ਜਦੋਂ
ਪੰਡਿਤ ਜਸਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੈਨਿਕ ਸਕੂਲ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ
ਗਰਾਉਡ ਵਿਚ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਨੇ ਗਾਇਨ ਸਰ ਕੀਤਾ।

ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਸਿਰਫ ਅਸੀਂ ਪੱਜਾਹ ਕੁ
ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਸਾਂ। ਰਾਤ ਦੇ ਗਿਆਰਾਂ ਕੁ ਵਜੇ ਗਾਇਨ ਸੁਰੂ
ਹੋਇਆ। ਹਲਕੀ ਸਰਦੀ ਤੇ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਆਵਾਜ਼
ਮਹੱਲ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਭਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਕ-ਦੋ ਬੰਦੂਕਾਂ
ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ
ਨੇ 'ਓਮ ਨਾਮੇ ਭਗਵਤੇ'

ਗਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਬਾਰਾਂ
 ਕੁ ਵਜੇ ਸੁਰੂ ਹੋਇਆ ਇਹ
 ਭਜਨ ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ
 ਵਜੇ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਪੱਜਾ।
 ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਭਗਤੀ ਦੀ
 ਲਹਿਰ ਤੇ ਆਵਜ਼ ਦੇ ਜਾਦੂ
 ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਬੰਨਿਆ
 ਕਿ ਲੱਗਾ ਸਾਕਸਾਤ
 ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਆਪਣੀ
 ਉਸਤਤ ਸੁਣ ਕੇ ਬਿਰ-
 ਜਮਾਨ ਹਨ। ਅਕੀਰ 'ਤੇ
 ਜਦੋਂ ਤਬਲੇ ਦਾ ਤੇੜਾ
 ਮੁੱਕਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰਾਂ ਨੇ
 ਹਾਲ-ਦੁਹਾਈ ਪਾ ਦਿੱਤੀ।
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਵਿਰਾਮ
 ਦਿੱਤਾ। ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਉਤਰੇ ਤੇ
 ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਸਿਹੜਾ ਕਿ
 ਤੰਬੂ ਤਾਣ ਕੇ ਬਣਾਇਆ
 ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਹੈਂ

ਗੱਲਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਕਪੂਰਬਲਾ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਗਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹ
ਜਾਣਦੇ ਸਨ।

ਮੈਨੂੰ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, ”ਕੁਛ ਗਾਨਾ ਵੀ ਜਾਨਦੋ ਹੋ?“ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ”ਮੁਝੇ ਗਾਨਾ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ। ਮੈਂ ਤੋਂ

ਬਸ ਸੁਨਨੇ ਵਾਲੋਂ ਮੈਂ ਸੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।” ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹ ਹੱਸ ਪਏ ਤੇ ਕਹਿਣਾ ਲੱਗੇ, ”ਖਾਨੇ ਕਾ ਸਵਾਦਕਾਰੀ ਬਤਾਨੇ ਵਾਲਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅੱਛਾ ਬਨਾਨੇ ਵਾਲਾ ਭੀ ਹੋ। ਇਤਨਾ ਹੀ ਬਹੁਤ ਹੈ ਕਿ ਤੁਮ ਮੈਂ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਕੀ ਰੁਚੀ ਹੈ। ਦੇਖ ਹੀ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿਤਨੇ ਸੁਨਨੇ ਵਾਲੇ ਯਹਾਂ ਬੈਠੇ ਹੈਂ।” ਮੈਂ ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ”ਬਹੁਤ ਬੋਡੇ। ਬਸ ਸਭ ਜਗ੍ਹਾ ਯਹੀ ਹਾਲ ਹੈ।” ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਘਰਾਣੇ ਚੋਂ ਹੋ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ”ਮੇਵਾਤੀ ਘਰਾਨਾ ਹੈ ਕਾਨੂੰ। ਗਾਜ਼ੇ ਕੋਂ

ਪਤਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਕਿਹਾ 'ਰਾਜਸਥਾਨ'। ਉਹ ਬੋਲੇ ''ਠੀਕ ਹੈ ਮੈਂਵਾਤੀ ਕਰਾਂ ਹੈ।'' ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੀਆਂ ਨਾਸਿਰ ਦੋ ਤਾਨਸੇਨ ਕੇ ਘਰਾਨੇ ਸੀ ਹੈ। ਅਰੇ ਵਹ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬੜੇ ਉਸਤਾਦ ਥੇ।'' ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਆਇਆ ਕਿ ਮੀਆਂ ਨਾਸਿਰ ਦਾ ਮਕਬਰਾ ਉਜ਼ਤਿਆ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਹੁਸਾਨਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਵਿਖੇ ਵੱਡੀ ਗੁਪਤੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਅਤੇ
ਵਾਇਰਸ ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਣੀ
ਵਿਚ ਸੁਖਮ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ
ਫੈਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ
ਸਿਹਤਮੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਜਦ
ਉਸੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਇਸ਼ਨਾਨ
ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਬੈਕ-
ਟੀਰੀਆ ਅਤੇ ਵਾਇਰਸ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਦਾਖ

ਰੋਕੁ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਰਨਾ ਵਾਈਰਸ ਦੇ ਸਮਦਾਇਕ ਪਸਾਰੇ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਇਸ ਲਈ ਰੋਗ ਰੋਕੁ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੀ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਯਸ ਮੰਡਰਾਲੇ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰੋਗ ਰੋਕੁ ਸਮਰੱਥਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਹੋਣ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਨ 2015-16 ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਜਨਤਾ 'ਤੇ 38794 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਟੀਕਾਰਨ, ਜਾਂਚ ਆਦਿ ਵਿਚ ਮਹਿਸੂਸ 12 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਰੋਗ ਰੋਕ੍ਤੁ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉਪਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਗਧਗ 30 ਛੀਸਦੀ ਖਰਚਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ 50 ਛੀਸਦੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸਭ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਮੱਸਿਆ ਬਹੁਕੋਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਰਥ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੱਚਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਕੋਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨਾਲ ਜੀਡੀਪੀ ਵਧਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਜਨਨਾ ਨੂੰ ਰੋਗ ਮਕਤ ਬਣਾ ਕੇ?

ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਰਜੀਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨੀ
ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਹਤ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਆਰਥਿਕ
ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਹੈ। ਅਰਥਾਤ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸਿਹਤ ਚੰਗੀ ਹੋਵੇਗੀ
ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁੱਹੋਈਆ
ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਘੱਟ ਖਰਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਬਚੇ ਧਨ ਨੂੰ ਉਹ
ਜਨਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਖਰਚ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ
ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤੌਰ ਸਕਵੀ ਹੈ। ਸਿਹਤਮੰਦ
ਨਾਗਰਿਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ
ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਉਹ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ 'ਚ ਪਿਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਇਹੀ
ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਸਤੀਆਂ
ਪਰ ਪਾਏਦਾਰ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁੱਹੋਈਆ ਕਰਵਾਉਣ।
ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਯਤਨ ਕਰਨ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖਾਣ-ਪੀਣ
ਸੱਧੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਘੱਟ ਹੀ ਢਿੱਲੇ-ਮੱਠੇ ਹੋਣ।

ଡା. ଅନୁରାଗ

Raja King of Sweets Now Presents

Come and Enjoy Mouth Watering Chaat All Day

ਹੁਣ ਸੂਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ

- BHEL PAPDI CHAAT • FALUDA KULFI
- GOL GAPPE (PANI PURI) • KHASTA KACHORI

RAJA SWEETS & INDIAN CUISINE

31583 Alvarado Blvd. Union City, CA 94587

Phone : (510) 489-9100

Moon Indian Cuisine
510-780-9233

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਖਾਲਾ ਪੈਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ,
ਕੇਟਰਿੰਗ ਵੇਲੇ ਤੰਦੂਰ ਦਾ ਇੱਤਜ਼ਾਮ ਹੈ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ ਜੀ

- * 100 ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ
- * ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਟਰਿੰਗ ਲਈ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਛੋਟ
- * ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਕੁੱਕ

Fish Pakora

ਮੱਛੀ ਪਕੋੜੇ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਹਿਰ
ਲੱਭੂ, ਜਲੇਬੀ, ਬਰਫੀ, ਗੁਲਾਬ ਜਮੂਨ ਤੇ ਵਿਆਹ
ਸਾਚੀ ਮੌਕੇ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ
ਹਨ। ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

Paul 510-978-7170

Over 30 Years Experience in Restaurant & Catering Business

ਮੁਨ ਇੰਡੀਅਨ ਕੁਝੀਨ (ਹੇਵਰਡ)

600 West Harder Rd. Hayward, CA 94544
Phone (510)780-9233 Fax (510) 780-9812
www.moonindiancuisine.net

DIXON

ਨਵੇਂ ਆਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਟਰੱਕ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ, ਆਸੀਂ ਟਰੱਕਾਂ ਲਈ ਹਾਈਨਾਂਸ ਵੀ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

THE WEST'S LEADING FULL-SERVICE TRUCK AND TRAILER DEALERSHIP

SALES & LEASING • PARTS & SERVICE • FINANCE & INSURANCE

HARJINDER SINGH BAL
NEW TRUCK SALES

Direct 707-640-7114 | Cell 510-613-3573

hsingh@tecequipment.com

TECEQUIPMENT.COM

8555 Pedrick Rd Dixon, CA 95620

Cosmetic & Family Dentistry

UPPAL DENTAL CARE

50 % Discount for Cash Patients

INVISALIGN

Call for Details

Straighten Teeth
Without Wires

Charanjit S Uppal

D.D.S.

FREE TEETH WHITENING WITH PAID EXAM,
X-RAY & CLEANING.

YOUR INSURANCE USUALLY COVER THESE SERVICES

Laser Treatment
Lumineers/Veneers
Dentures & Partials
Root Canals
Bad Breath
Cosmetic Dentistry
Crowns & Bridges
Tooth Extraction
Gum Treatment

1191 W Tennyson Rd. # 4,
Hayward. (CA) 94544
510-786-1780

www.uppaldental.com

1750 CLEAR LAKE AVE
Milpitas, CA 95035
408-942-4400

**Strictly Maintained
Sterilization Standards
Most Insurance
Plans Accepted**

TASTE OF INDIA

specialist- Gurh Dee Barfee, Gurh Diyaan Jalebian

32 ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੈਲੋਫਰਨੀਆ
ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਤੇ
ਵਧੀਆ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ

ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੀਂ ਦਿੱਖ
ਦੇ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ
ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ

lunch buffet everyday
fresh jalebian every day

ਗੁੜ ਦੀ ਬਰਫੀ, ਫਿੱਕਾ ਕਲਾਕੰਦ
ਗੁੜ ਦੀਆਂ ਜਲੇਬੀਆਂ, ਇਮਰਤੀ

DEVINDER SINGH PABLA (OWNER)
510-791-1316

5144 MOWRY AVE (ON FARWELL DR)
FREMONT, CA 94538

510-773-8810

Quick Lube & Smog

We rent
U-HAUL

OIL CHANGE & SMOG CHECK STATION

SUKHWINDER BHELLA

gogibhella@gmail.com

**691 W. Tennyson Rd
Hayward, CA 94544**

**PH 510-757-6775
FAX 510-292-0330**

PREET FABRICS & APPLIANCE

ਅਸੀਂ ਹੋਲਸੇਲ ਅਤੇ ਰੀਟੋਲ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਸੂਟ, ਜਿਊਲਰੀ, ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਰ ਸਮਾਨ, ਵਿਆਹ ਲਈ ਲਹੰਗੇ ਅਤੇ
ਮੁੰਡਿਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਨਵੇਂ ਚੱਲੇ
ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਲਗੀ, ਸਿਹਰਾ, ਚੂੜਾ, ਹਾਰ, ਜਾਗੋ, ਰੁਮਾਲੇ ਤੇ
ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

YOUR ONE-STOP CENTER BOTH FABRICS & APPLIANCES

**APPLIANCES & LUGGAGE CROSS,
PARKER PENS, OSTER BLENDERS**

Watches (Seiko, Citizen & Swistar)

Shavers & Trimmers

Cellular Phones

Onkar Singh Banwait

5156 Mowry AVE. Fremont. CA 94538

Tel- 510-797-7111

ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ 'ਚ ਰਾਜਪਕਸਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਫ਼ਾ-ਨੁਕਸਾਨ

ਜਦੋਂ ਭਾਰਤੀ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਧਿਆਨ ਜਾਹਰਾ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀਆਂ ਹਾਲੀਆ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕੌਣ ਜਿੱਤੇਗਾ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਕੁ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀਲੰਕਨ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਿਲੱਖਣ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵੱਲ ਗੱਠ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁਝ ਨਿਵੇਕਲੀਆਂ ਥੂਬੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਯਾਕੂਬ ਕਰੈਸੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਲਾਹਿਆ ਸੀ। ਕਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ 196 ਸੰਸਦੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਪੁਰਾਸਨ ਚੋਣਾਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਉਹ ਸੱਚੁੱਚ ਭਿਆਨਕ ਸਨ। ਕਰੋਨਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਅਗਾਊਂ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਚੋਣ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਸੀਮਤ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਨਾਲ ਹੀ ਮਾਸਕ ਤੇ ਦਸਤਾਨੇ ਪਹਿਨਣ, ਸੈਨੇਟਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਫਾਸਲੇ ਦਾ ਖਾਸ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ (ਪੋਸਟਲ ਬੈਲਟ) ਬਾਰੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਰਮ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਸਦਕਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿਆ ਲਿਆ ਤੇ 196 ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ 71 ਫੀਸਦੀ ਪੋਲਿੰਗ ਹੋਈ। ਤਾਮਿਲਾਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਉਤੇਰੀ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਵੀ ਭਰਵੀ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਸ ਹੋਰ ਪੱਖ ਲਈ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਸਲਾਹਾ ਹੋਈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤੇ ਅਨੁਸਾਰਿਸਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਭਣਾ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਲਕ ਵਿਚ 2895 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਰੋਨਾ ਲਾਗ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮਹਿਜ਼ 11 ਰਹੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਲਈ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਪਕਸਾ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਪੋਡ-ਜਨਾ ਪੇਰਾਮੁਨਾ ਪਾਰਟੀ ਸੇਤੂ ਰਹੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੀਆਂ ਕੁਲ 225 ਵਿਚੋਂ 145 ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਹੋਈਆਂ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਹਿੰਦਾ ਰਾਜਪਕਸਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਤੇ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਗੋਟਬਾਯਾ ਰਾਜਪਕਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵਿਰੋਧੀ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ (ਯੂਐਨਪੀ) ਜਿਸ ਨੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਨੂੰ 1948 ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੱਲਕ ਉਤੇ ਕਈ ਸਾਲ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਤਮੇ ਕੰਢੇ ਪੁੱਜ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮਹਿਜ਼ ਇਕ ਸੀਟ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਹਾਰ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਨਿਲ ਵਿਕਰਮਾਸਿੰਘ ਦੀ 'ਮਾਤ੍ਰੀ' ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਜਿਮੇਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਯੂਅਐਨਪੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਜ਼ੀਤ ਪ੍ਰੇਮਦਾਸਾ ਜੋ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਰਾਨਿਲ ਵਿਕਰਮਾਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ, ਨੇ ਜੋਰਦਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਦਕਾ ਉਸ 54 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਉਭਰੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਹਾਲੀਆ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਲੰਘੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿੰਦਿਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਰਾਜਪਕਸਾ ਭਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐਸਐਲਐਫਪੀ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਕੋਲੰਬੋ ਸਥਿਤ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵੀ ਬੀਡੀ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦੁਹਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਿਆਸੀਆਂ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਜਦੋਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ

ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਭਾਰੀ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ ਵਾਲੀ ਨਸਲੀ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਕਾਰਨ ਇਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਮ ਲੋਕਾਂ (ਤਾਮਿਲ ਤੇ ਸਿਨਹਾਲੀ) ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਜਦੋਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਲਿਟੇ' ਦੇ 27 ਹਜ਼ਾਰ ਕਾਰਕੁਨ ਵੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਭਾਰਤੀ ਅਮਨ ਬਹਾਲੀ ਫੌਜ ਦੇ 1500 ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਉਥੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਗਵਾਈਆਂ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਥੇ 'ਲਿਟੇ' ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜੱਛ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 'ਲਿਟੇ' ਨੇ 1991 ਵਿਚ ਲੱਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਆਤਮਘਾਤੀ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਰਾਹੀਂ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੁੱਲਕ ਦੀ ਨਸਲੀ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ 2009 ਵਿਚ ਲਿਟੇ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰਭਾਕਰਨ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮਕਾਇਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਲਗਾਤਾਰ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਤਾਮਿਲਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮਹਿਜ਼ 11 ਰਹੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਲਈ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਪਕਸਾ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਪੋਡ-ਜਨਾ ਪੇਰਾਮੁਨਾ ਪਾਰਟੀ ਸੇਤੂ ਰਹੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੀਆਂ ਕੁਲ 225 ਵਿਚੋਂ 145 ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਹੋਈਆਂ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਹਿੰਦਾ ਰਾਜਪਕਸਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਤੇ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਗੋਟਬਾਯਾ ਰਾਜਪਕਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵਿਰੋਧੀ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ (ਯੂਐਨਪੀ) ਜਿਸ ਨੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਨੂੰ 1948 ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੱਲਕ ਉਤੇ ਕਈ ਸਾਲ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਤਮੇ ਕੰਢੇ ਪੁੱਜ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮਹਿਜ਼ ਇਕ ਸੀਟ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਹਾਰ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਨਿਲ ਵਿਕਰਮਾਸਿੰਘ ਦੀ 'ਮਾਤ੍ਰੀ' ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਜਿਮੇਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਯੂਅਐਨਪੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਜ਼ੀਤ ਪ੍ਰੇਮਦਾਸਾ ਜੋ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਰਾਨਿਲ ਵਿਕਰਮਾਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ, ਨੇ ਜੋਰਦਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਦਕਾ ਉਸ 54 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਉਭਰੇ ਹਨ।

ਅਤੇ ਕੋਲੰਬੋ ਬੰਦਰਗਾਹ ਦੀ ਕਮਾਈ ਮੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਆਪਣੀ ਕੋਲੰਬੋ ਬੰਦਰਗਾਹ ਦੇ ਪਸਾਰ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਜਪਾਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਲਈ ਹਾਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਭਰ ਰਿਹਾ। ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਇਸ ਰਵਾਈਏ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਰਿਹਾ। ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਇਸ ਰਵਾਈਏ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਰਿਹਾ। ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਉਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਦੱਬਾਅ ਦੇ ਅਸਰ ਸਬੰਧੀ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਜਪਾਨ ਅਤੇ ਸੀਰੀਜ਼ ਦੇ ਸੰਭਾਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ, ਜਪਾਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਚੁੰ-ਮੁਲਕੀ ਗਰੁੱਪ 'ਕ੍ਰੈਂਡ' ਦੀ ਹਿੱਦ ਮਹਾਮਾਰ ਸਬੰਧੀ ਵਿਆਪਕ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀਆਂ ਹਾਲੀਆ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਇਕ ਉਚ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਏਦਾਂ ਦਾ ਵਰਤਾਓ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਹਰ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ, ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਕਲਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਅੱਖੀਆਂ ਹਨ, ਖਾਸਕਰ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਬ ਵਰਗ ਅਦਾਰਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਦੁੱਖੀ ਤੋਂ ਬਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਹਾਮੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਹਾਮੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਡੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮਹਿਜ਼ 11 ਰਹੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਲਈ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਪਕਸਾ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਪੋਡ-ਜਨਾ ਪੇਰਾਮੁਨਾ ਪਾਰਟੀ ਸੇਤੂ ਰਹੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੀਆਂ ਕੁਲ 225 ਵਿਚੋਂ 145 ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਹੋਈਆਂ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਹਿੰਦਾ ਰਾਜਪਕਸਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਤੇ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਗੋਟਬਾਯਾ ਰਾਜਪਕਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵਿਰੋਧੀ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾ

ਤਵੀ ਤ੍ਰਿਤ੍ਰਿ ਕ ਬਸੈ ਰਬਾਬੁ॥

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਯੋਗੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਾਨੂ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਨਵੀਂ ਬਹਿਸ ਛੇਤੀ ਹੈ। ਯੋਗੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਨੇ 5 ਅਗਸਤ 'ਦਿ ਪਿੰਟ' ਵਿਚ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ 11 ਅਗਸਤ ਦੀ 'ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ' ਵਿਚ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਾਨੂ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਹਿਸ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਯੋਗੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਨੇ ਆਪਣਾ ਲੇਖ ਸਹੀ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਆਰੰਭ ਕਰਿਆਂ 5 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਅੱਜੁਧਿਆ ਵਿਚ ਬਣਾਉਣਾ ਰਹੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਭੂਮੀ ਪੁਜਨ ਸਮਾਰੋਹ, ਜਿਸ ਦੇ ਜਾਜਮਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਨਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਸਨ, ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਿਹਾ, ”ਅੱਜੁਧਿਆ ਵਿਚ ਅੱਜ ਦਾ ਸਮਾਗਮ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਪਾਵਨ (ਅਚਰਣ) ਰਹੁ-ਰੀਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।” ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸਮਾਗਮ ਹੈ, ਜਿਤ ਦਾ ਕਰਮਕਾਂਡ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਸੱਤਾਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪਰਤਾਂ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ: ਰਿਆਸਤ/ਸਟੇਟ ਦੀ ਤਾਕਤ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਤਾਕਤ, ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਫਿਰਕੇ ਦੀ ਕਰੂਰ/ਕਠੋਰ (ਭਰਟਈ) ਤਾਕਤ, ਆਧੁਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੱਤਾ ਦੀ ਤਾਕਤ।” ਯੋਗੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਅਨੁਸਾਰ, ”ਇਸ ਜਿੱਤ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਬੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਛਾਇਦਾ ਮੌਲਿਆ। ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਇਸ ਹਾਰ ਲਈ ਸਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।” ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤਕ ਸਹੀ ਹੈ ਪਰ ਯੋਗੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਇਹ ਹਨ, ”ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਹਾਰ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਡੀਆਂ ਰਵਾਇਤਿਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਵਿਚਾਰ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਸਡੇ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਤੇ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ।” ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਝ ਸੱਚ ਹੈ ਪਰ ਦਲੀਲ ਦਾ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸਾ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਰਵਾਇਤਿਆਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵੀ ਪਰ ਉਸ ਸਿੱਖਣ ਤੇ ਬੋਲਣ ਵਿਚ ਧਰਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤਕ ਪਤੇ ਹਟਾਣਾ ਕੁਝ ਤਵਾਇਆਂ ਦਾ ਵਿਤੇ ਪਾਸ ਹੈ।

ਕਰਨਾ, ਕੁਝ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਨਿਹਿਤ ਹੈ।
ਯੋਗੇਂਦਰ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਦਾ ਹੈ, ”ਧਰਮ
ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਇਸ ਲਈ ਹਾਰ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ
(ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਹਾਮੀਆਂ) ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਨਵੀਂ
ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦਾ ਮਖੌਲ
ਉਡਾਇਆ।” ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਾਨੂ ਮਹਿਤਾ ਯੋਗੇਂਦਰ ਯਾਦ ਦੀਆਂ
ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੋਗੇਂਦਰ ਦਾ
ਇਹ ਦਾਵਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ
ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ (ਫਲਸਫਾਨਾ) ਆਧਾਰ
'ਤੇ ਸੰਦੇਹ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਖ
ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਾਨੂ ਬੱਖੇ-ਪੱਖੀ ਦਾਨਿਸ਼ਵਰਹੁੰਦੀਆਂ
ਕੁਝ ਗਲਤੀਆਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਉਨੀਂ
ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਘੋਖਿਆ, ਜਿਨੀ ਢੁੱਘਾਈ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ
ਸਿਆਚਿਕ ਸਾਜ਼ ਨੂੰ ਮੁਕੋ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ

ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀਆਂ ਦੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਧਾ-ਚਤੁ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ 6-7 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਾਨੂ ਅਨੁਮਾਨ ਅਸਲੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ “ਧਾਰਮਿਕ ਮੁਤਾਬਕ ਸਬ (ਪੱਖਪਾਤ) ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਕਰੂਰਤਾ ਭਰੀਆਂ ਹਨੋਰੀਆਂ ਤਾਕਾਂ ਨੂੰ ਖੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।”

ਇਹ ਬਹਿਸ ਅਧੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਹਰ ਬਹਿਸ ਅਧੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲੇਖ ਵੀ ਇਸ ਬਹਿਸ ਨੌਜਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਵੀ ਹਰਦੇ-ਆਖਿਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਯੋਗੋਦਰ ਯਾਦਵ ਦੇ ਲੇਖ ਵਿਚਲੀ ਇਸ ਦਲੀਲ
 ਕਿ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਹਾਮੀਆਂ ਨੇ ਹਿੰਦੁ ਧਰਮ ਦੀ ਨਵੀਂ
 ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮੱਖੜ ਉਡਾਇਆ
 ਵੱਲ ਪਰਤਿਦਿਆਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ
 ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧ
 ਕਰਨ ਤੇ ਮੱਖੜ
 ਉਡਾਉਣ ਵਿਚਲੀ
 ਲੀਕ ਬਹੁਤ ਧੁੰਦਲੀ
 ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ
 ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ
 ਧਰਮ, ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ
 ਜਾਂ ਰਵਾਇਤ ਦਾ
 ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ
 ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚਾਰ
 ਧਾਰਾ ਦੇ
 ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ
 ਚੁੱਗਾ ਕੇ ਸਿਰੋ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਖੌਲ ਉਡਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਬੀਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ— “ਜੇ ਤੁ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਜਾਇਆ॥ ਤਉ ਆਨ ਬਾਟ ਕਾਹੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ॥” ਭਾਵ, ਜੇ ਤੁ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਪੁੱਤਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਅਪੂਰਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਨਮ-ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਜਨਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਇੱਥੇ ਕਬੀਰ ਜੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਅਭਿਮਾਨ ’ਤੇ ਵਿਅੰਗ ਕਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਖੌਲ ਉਡਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ— “ਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਲਾਗੇ
ਸਾਬਾ, ਸੁਖ ਦੁਖ ਮੇਟਿ ਰਹਯੋ ਅਨਾਬਾ/ਨਾ ਦਸਰਥ ਘਰ
ਓਤਰਿ ਆਵਾ, ਨਾ ਲੰਕਾ ਕਾ ਰਾਵ ਸਤਾਵਾ/ਦੇਵੈ ਕੁਝ ਨਾ
ਓਤਰਿ ਆਵਾ, ਨਾ ਜਸਵੈ ਲੇ ਗੋਦ ਖੇਲਾਵਾ” ਭਾਵ, ਮੇਰਾ
ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਸਾਬਾ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਬੇਸਹਾਰਿਆਂ ਦੇ
ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਉਹ ਦਸਰਥ ਘਰ
ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੰਕਾ ਦੇ ਰਾਵਣ ’ਤੇ ਹਮਲ
ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਯਸੋਧਾ ਦੀ ਗੇਦੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਖੇਡਦਾ। ਇਸ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਬੀਰ ਨੇ ਅਵਤਾਰਵਾਦ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਇਹ
ਦਲੀਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੁਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਨਾ 600 ਸਾਲ ਪਹਿਲ
ਮਨਜ਼ੂਰ ਸਨ, ਨਾ ਅੱਜਾ। ਕਬੀਰ ਨੇ ਅੰਖੋਂ ਭਗਤਾਂ ਬਾਰੇ
ਕਿਹਾ, “ਗਜ ਸਾਢੇ ਤੇ ਤੈ ਧੋਤੀਆ ਤਿਹਾਰੇ ਪਾਇਨਿ ਤਗਾ।
ਜਾਸੀ ਰਿਸਾ ਨਾ ਪਾਸੀਆ ਸੋਨੇ ਨਹੀਂ ਰਿਚਾ॥ ਰਿਚਿ ਜਨ

ਕੇ ਸੰਤ ਨਾ ਆਖੀਅਹਿ ਬਾਨਾਰਸਿ ਕੇ ਠਗ॥” ਭਾਵ ਨਿਟੂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਤਿੰਨ ਤਿੰਨ ਗਜ਼ ਦੀਆਂ ਧੋਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤੀਹਾਂ ਤੀਹਾਂ ਜਨੇਉ ਪਾਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗਲਾਂ ਵਿਚ ਮਾਲਾ (ਜਪਮਾਲਾ) ਅਤੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲਿਸ਼ਕਵੈ (ਨਿਬਗ) ਲੋਟੇ ਫੁੱਲ ਹਨ, ਉਹ ਹਰੀ (ਪਰਮਾਤਮਾ) ਦੇ ਸੰਤ ਨਹੀਂ, ਬਨਾਰਸ ਦੇ ਠਗ ਹਨ। ਹਰ ਧਰਮ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਠੱਗਾਂ ਦੀ ਅੱਜ ਵੱਡਾ ਭਰਮਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਠੱਗਾਂ ਨਾਲ ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਜਿਹਾ ਕਠੋਰ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਹੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਬੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ”ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਭ ਖੋਜੋ ਕਰ ਹੋ ਉਥਰਨਾ॥” ਭਾਵ, ਮੈਂ ਵੇਦ, ਪੁਰਾਣ, ਸਿਮਰਤੀਆਂ (ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ) ਸਭਨਾਂ ‘ਚ ਖੋਜ ਕਰ ਲਈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਵੀ (ਉਥਰਨ ਦਾ) ਰਸਤਾ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣਗੇ, ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਬੋਲ ”ਬੁਝ ਪੜਿ ਪੜਿ ਹਿੱਗੇ ਮੂਢੇ ਤੁਰਕ ਮੂਢੇ ਸਿਰੁ ਨਾਈ॥। ਓਇ ਲੇ ਜਾਰੋਂ ਓਇ ਲੇ ਗਾਡੇ ਤੇਰੀ ਗਤਿ ਦੁਹੂ ਨਾ ਪਾਈ॥” ਭਾਵ, ਹਿੰਦੁ ਬੁੱਝ ਪੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਿਰ ਨਿਵਾਉਂਦੇ (ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਦੇ) ਹਨ; ਉਹਨਾਂ ਗਹੀਂਦੇ ਹਨ; (ਹਿੰਦੂ) ਸਿੰਤਰੀ ਸਰੀਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਤਰੀ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਗੇਡਾਂ ਪਰ ਤੇਰੇ (ਪਰਮਾਤਮਾ) ਬਾਰੇ ਸੱਭਾਵ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੜਾਵਾਂ।

ਜਿਹੋ ਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਯੋਗੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਵਾਇਤ ਧਾਰਮਿਕ ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਵੀ ਨਾ ਪੰਚੇ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਥਤਾ ਦੇ ਹਾਮੀ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਵੀ ਮਨਵਾ ਲੈਣ ਰਵਾਇਤੀ ਧਰਮ ਜਾਤੀਵਾਦ, ਵਰਣ-ਪ੍ਰਸਾ, ਛੂਆ-ਛਾਤ ਅੰਤ ਦੇ ਦਮਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਖੱਬੇ-ਪ੍ਰਥੀ ਜਾਂ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਥਤਾ ਦੇ ਹਾਮੀ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਰੋਧ ਚਾਰਵਾਕਾਂ ਅੰਤ ਆਜੀਵਕਾਂ ਨੂੰ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ; ਬੁਧ ਧਰਮ ਨੂੰ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ ਸਾਂਖ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰਵਾਇਤ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ; ਇਹੀ ਵਿਰੋਧ ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸੰਤਾਂ ਭਗਤ ਕਬੀਰ, ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ, ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਵਿਰੋਧ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਮਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਦੇਖੋ, ਹਜਾਰੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦਿਵੇਦੀ ਕਬੀਰ ਬਾਰੇ ਕੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ”ਮੁਰਤੀ ਪ੍ਰਸਾਦੁ
ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ ਪਰ ਇਉਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਮੁਰਤੀ (ਪ੍ਰਸਾਦ) ਵਾਲ ਤੱਤਵਾਦ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।” ਇਹ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਪੱਖ ਜਾਂ ਰਵਾਇਤ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਿਆਨੀ ਕਿਰਜਾ ਵੇਖੇਗਾ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵੱਡੇ ਯੋਗੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੰਪਾਤ ਦਿਨ ਕਾਨੂੰ ਕਾਨੂੰ ਅੜੇ ਕਾਨੂੰ

A portrait of a middle-aged man with dark hair, wearing glasses and a mustache. He is wearing a light blue and white vertically striped button-down shirt. The background is plain white.

ਮਦਰਾਜਬੀਰ

ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਖੇਤੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਕ ਤੇ ਗਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ

三

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ
ਬਾਰੇ ਮੰਸ਼ਨ ਵੀ ਚਾਰੀ ਹੈ। ਸਤਨਾਮ ਥਿੰਗਾ ਪੰਨ੍ਹ ਵਾਰ੍ਫ

ਜਬੇਬਦੀ ਨੇ 7 ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਭਰੋ ਅੰਦੇਲਨ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ 20 ਤੋਂ 31 ਅਗਸਤ ਤੱਕ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਗਰਾਮ ਸਕਾਵਾਂ ਬਲਾ ਕੇ ਆਜ਼ਿਹੀਂ ਮਾਂ ਦੇ ਮਿਲਾਈ ਖੁੜ੍ਹੇ ਪਾਸੇ

ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਨੰਬਰ
ਇਕਾਈ ਮੰਨਦਿਆਂ ਕਿਸਾਨ, ਮਜ਼ਦੂਰ, ਵਪਾਰੀ ਅਤੇ
ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਅੰਦਰਲਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ
ਚਾਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਵੀ ਹੈ।

ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਪਿੰਡ
ਦੇ ਸਮੂਹ ਬਸ਼ਿੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰ
ਵਾਲਾ ਸਵਾਗਤਯੋਗ ਕਦਮ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ
ਨੁਗਾਂ ਵਿਖੇ ਕੋ ਪੰਨੀਜਾ ਪਿੰਡ ਦੀ ਗਾਵਾਪ ਸਲਾਂ ਕੇ ਸਿਖਿ

ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰਾਅਤ ਕਰ ਕੇ ਨਵਾਂ ਰਾਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ
ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗੀ।

ਹੋਰ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਵੀ ਇਹ
ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਂਝੀ ਜੱਦੋਜ਼ਹਿਦ
ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੱਲ ਬਣਨੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ
ਦਿਨੀ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਸਾਂਝਾ
ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅੱਧਾ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਮੀਟਿੰਗ
ਸੰਦੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵੀ ਸਰਬ ਪਾਰਟੀ
ਮੀਟਿੰਗ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ
ਕੀਤੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਆਰਡੀਨੈਸ਼ਨਾਂ ਦਾ
ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ 28 ਅਗਸਤ ਨੂੰ
ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਕ ਰੋਜ਼ਾ ਸੈਸ਼ਨ
ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ
ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ
ਆਰਡੀਨੈਸ਼ਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰੇ। ਵਿਧਾਨ
ਸਭਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਦੀ
ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ, ਭਾਵ ਗਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤੇ
ਪਵਾਉਣ ਦਾ ਰਾਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਨੂੰ
ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਕੌਂਦਰੀਕਰਨ

ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ ਹੈ।
ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ
ਰਾਹ ਨੂੰ ਗਰਾਮ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ
ਸਪਾਨਾਈ ਵਾਤਸ਼ਾ ਕੇ ਨਿਰਗਿਆਲੀ ਵਿਚੋਂ ਵਾਤਸ਼ਾ ਮੈਂਬਿਊ ਹੈ।

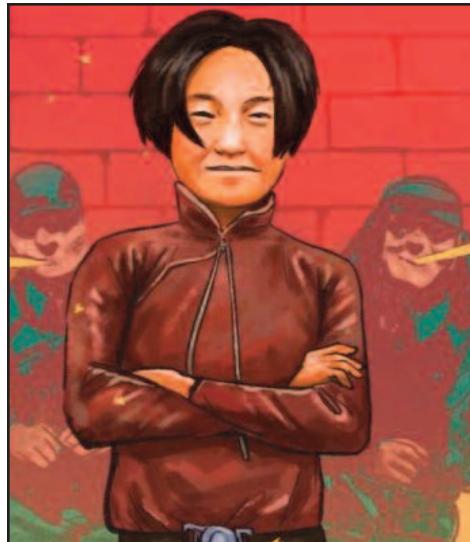
ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ 'ਚ 300 ਜਰਮਨ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ ਸਲੇ ਜਾਂਬਾਜ਼ ਕੁੜੀਆਂ

ਯੁੱਧ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਵੀਰਤਾ ਭਰੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪੁਰਸ਼ ਜਾਂ ਔਰਤ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦਾ ਅਕਸ ਘੜਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਕਸਰ ਹੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੋਲਿਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੀ 75ਵੀਂ ਵਰ੍ਗੀਂਢ ਨੂੰ ਮਨਾਉਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੀਆਂ 8 ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਵਾਂਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਾਹਸ ਭਰੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ।

ਚੈਂਗ ਈਨਾ: ਮੁਸਕੁਰਾ ਕੇ ਮੌਤ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ ਚੈਂਗ ਬੈਨਾ ਇੱਕ ਸਾਹਸੀ ਨਾਇਕਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1937 ਵਿੱਚ ਚੀਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ 'ਤੇ ਜਾਪਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਲਾਈ ਲੜੀ ਸੀ। ਮੌਤ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਾਂਗ ਪਹਿਲਾਂ ਲਈ ਗਈ ਉਸ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨਿਡਰਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਜਾਪਾਨ ਫੋਟੋਗਰਾਫਰ ਨੇ ਲਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਚੈਂਗ ਨੂੰ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਫੜ ਲੈਣ ਅਤੇ ਕੈਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕੀਤਾ।

ਉਸ ਨਾਲ ਕੈਦ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਵਾਰ ਗੈਂਗ ਰੇਪ ਹੋਇਆ ਪਰ ਉਹ ਅਟਲ ਰਹੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਮੌਤ 'ਤੇ ਹਸਦੀ ਹੋਈ, ਬਾਂਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਕੇ ਕੱਢਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਸਿਰ ਚੁੱਕੀ ਖੜੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਨਨੀ-ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮੁਰਤੀ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਉਹ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਕਤਲੇਅਮ ਦੀ ਸਮਾਰਕ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਚੀਨੀ ਪੁਰਸ਼, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਾਂਝੇ ਕਰੀਬ 3 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਪਾਨੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਕੱਟ ਸੁਟਿਆ ਸੀ। 1938 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਹ 24 ਸਾਲਾ ਦੀ ਸੀ। ਚੀਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਅਤੇ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਫੈਨ ਚੈਨਫਾਨ ਨੇ 2013 ਵਿੱਚ ਪੀਪਲਸ ਡੇਅਲੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, "ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਚੈਂਗ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਵੀ।"

ਨੂਰ ਇਨਾਇਤ ਖਾਨ: ਦਿ ਸਪਾਈ ਪ੍ਰਿਸ਼ਸ ਭਾਰਤ ਰਾਜਕਮਾਰੀ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨੀ ਜਾਸੂਸ ਨੂਰ ਇਨਾਇਤ ਖਾਨ ਮੈਸਰ ਦੇ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮੁਸਲਿਮ ਸ਼ਾਸਕ ਟੀਪੂ ਸੁਲਤਾਨ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਧੀ,

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੇਡੀ ਡੈਬ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਜਾਨੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਪਰ ਪਰ ਉਹ ਮੇਰਟਾਰਾ ਨਾਲ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਠੀਕ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਟਲਾਈਨ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਹਟਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਲਾਲ ਸੈਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪੋਸਟਰ ਗਰਲ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੂਜੀਆਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਇਹੱਕਲਿਨ ਡੀ। ਰੂਸਵੈਲਟ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਵੀਅਤ ਸੰਘ ਦੇ ਹੀਰੇ ਦੇ ਗੋਲਡ ਸਟਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਕਾਰਕੁਨ ਅਤੇ ਬੋਡਕਾਸਟਰ ਇਰਾਇਨਾ ਸਲਾਹਿਸਕਾ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, "ਇਹ ਬੇਹੁਦ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਦਾ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ।" "ਪਰ ਦੱਸੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਬਾਰੇ ਸੋਵੀਅਤ ਕਥਾ ਇੱਕ ਬਾਹਰਦਰ ਸੈਨਿਕ ਦੇ ਅਕਸ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹਾਦਰ ਪੁਰਸ਼ ਸਿਪਾਹੀ, ਜ਼ਰਾ ਸੋਚੋ, ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਯਾਦਕਾਰਾਂ ਬਣੀਆਂ ਨਾਇਕਾਂ ਲਈ ਬਣੀਆਂ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਲਈ ਬਣੀਆਂ। ਔਰਤਾਂ ਇਸ ਕਥਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਰਹੀਆਂ।"

ਨੈਨਸੀ ਵੇਕ: ਦਿ ਝਾਈਟ ਮਾਉਿਸ

ਨੈਨਸੀ ਵੇਕ ਦਾ ਅਕਸ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਯੋਧਾ ਸੀ, ਬੇਰਹਿਮ

ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸ਼ਹਾਬ ਪੀਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਨਾਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕੱਟੜ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਪਰ ਉਹ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਵਿੱਚ ਪਲੀ ਸੀ। 16 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਲਾਂ ਭੱਜ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨੈਕਰੀ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਉਥੇ ਇਸ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਇੱਕ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਉਦੋਗਪਤੀ ਹੈਨਰੀ ਫਿਓਕਾ ਨਾਲ ਹੋਈ ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ। 1939 ਵਿੱਚ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਹਸਲੇ ਵੇਲੇ ਉਹ ਮਾਰਸਿਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ। ਵੇਕ ਨੇ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮਿਤਰ ਰਾਸਟਰਾਂ ਦੇ ਹਾਜ਼ੜ ਚਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸਪੇਨ ਵਿੱਚ ਪਾਈਗੈਰੀਸ਼ ਦੇ ਉਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਜਦੋਂ 1942 ਨੇ ਜਰਮਨ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਨੈਟਵਰਕ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਵੇਕ ਸਪੇਨ ਦੇ ਰਸਤਿਓ ਬਰਤਾਨੀਆ ਭੱਜ ਗਈ।

ਫਿਓਕਾ ਪਿਛੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਓਕਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਜ਼ੀਆਂ ਨੇ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਨੇਕ ਪੈਰਾਸੂਟ ਰਾਹੀਂ ਮੱਤ ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਆਈ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਪੈਸਲ ਅਪਰੋਸ਼ਨ ਐਗਜ਼ੈਕਿਊਟਿਵ ('ਓ) ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਖਤਰਨਾਕ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਮੌਕੇ ਦੌਰਾਨ ਬਿਨਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ।

1990 ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਟੀਵੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, "ਐਸਓਈ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੂਡੇ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਹੀ ਇੱਕ ਵੇਲਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।" ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲਵਾਨ ਸਹਿਯੋਗੀ ਕੋਡ ਗੁਆਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ 500 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੱਕ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਇੰਡਾ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸਿਰਫ 3 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਹ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਜਰਮਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਦੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਸਟਰੋਲੀਅਨ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, "ਬੋਡੂ ਪਾਊਡਰ ਦੇ ਬੋਡੂ ਜਿਹੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦਿੱਦੀ ਤੇ ਮੈਂ ਜਰਮਨ ਪੋਸਟਾਂ ਨੂੰ ਲੰਘ ਜਾਂਦੀ। ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?, ਹਾਏ ਰੱਬਾ! ਮੈਂ ਕਿੰਨੀ ਚੁਲਬੁਲੀ-ਹਰਾਮੀ ਸੀ।" ਵੇਕ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਲਿਖਣ ਵਾਲੀ ਲੇਖਿਕਾ ਪੀਟਰ ਫਿਸ਼ਸਿਮੰਸ ਮੁਤਾਬਕ, ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਕੋਲ ਕਈ ਕਰੀਬੀ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਪਰ ਉਹ ਹਮਸਾ ਦਬਾਅ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਸਲਤਾ ਕਰਕੇ ਜਰਮਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੂਈਟ ਮਾਉਿਸ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹੀ ਨਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਵੈਂਕ ਨੂੰ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲੇ ਅਤੇ 7 ਅਗਸਤ 2011 ਨੂੰ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ 98 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਰਾਖ ਨੂੰ ਫੜ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹੋ?

ਜੈਨੀ ਵੀਅਲ: ਪੱਤਰਕਾਰ, ਜਾਸੂਸ ਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ
ਜੈਨੀ ਵੀਅਲ ਦਾ ਜਨਮ ਰਿਪਬਲਿਕ ਆਫ ਦੇਚ

ਕੌਂਗ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਪਰ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਹ ਪੈਰਿਸ ਆਫਿਸਰ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਵੀਅਲ ਨੇ ਪੈਰਿਸ ਛੱਡਿਆ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਲਈ ਗੁਪਤ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਜਰਮਨੀ ਦਾ ਅਧਿਆਕਰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਉਹ ਨਾਜ਼ੀ ਸੈਨਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਗੁਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕਠੀ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਦੀ। ਜਨਵਰੀ 1943 ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ

ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਦੇਸ਼-ਯੋਹ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲੱਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦੇ ਭੇਦ ਖੇਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਡਾਟਾ ਇੰਨੇ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੋ

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ!

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ 100 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਦਿੱਤਾਂ, ਉਹ ਜੇਤੂ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਵੋਟਰ ਸਿੱਧਾ ਨਹੀਂ ਚੁਣਦੇ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਕਾਲਜ ਰਾਹੀਂ ਤੌਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਮਰੀਕੀ ਵੋਟ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ?

ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਵੋਟਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਕਾਲਜ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। "ਕਾਲਜ" ਸਬਦ ਦਾ ਅਰਥ, ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਲੈਕਟਰਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਕਾਲਜ ਦੀ ਬੈਠਕ ਹਰ ਚਾਰ ਸਾਲ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਕਾਲਜ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ?

ਹਰ ਸਬੇ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟਰਜ਼ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸੂਬੇ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਇਲੈਕਟਰਜ਼ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 538 ਹੈ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 55 ਇਲੈਕਟਰ ਹਨ ਜਦੋਕਿ ਵਿਓਭਿੰਗ, ਅਲਾਸਕਾ ਅਤੇ ਉਤਰੀ ਡੈਕੋਟਾ ਵਰਗੇ ਕੁਝ ਸੁਬਿਆਂ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਹੈ। ਹਰ ਇਲੈਕਟਰ ਇੱਕ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਵੋਟ ਦੀ ਨੁਮਾਈਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਜਿੱਤਣ ਲਈ 270 ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਕਾਲਜ ਵੋਟਾਂ ਉਸੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਬੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਜਿਤਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੀਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸਸ ਵਿੱਚ 50.1 ਫੀਸਦ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਤ ਹਾਸਿਲ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੇ ਦੇ ਸਾਰੇ 38 ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਕਾਲਜ ਵੋਟ ਦੇ ਇੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸੁਬਿਆਂ (ਮਾਈਨ ਅਤੇ ਨੋਬ੍ਰਾਸਕਾ) ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਵੋਟਰਾਂ ਵੱਲ ਹਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ

ਨਾਲ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖਾਸ 'ਸਵਿੰਗ ਸੇਟੇਟਸ' ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਸੂਬੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਵੋਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਸੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇਸ ਭਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ

ਕਰਦੇ। ਇਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹੇ ਸੁਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਿਏ 270 ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਕਾਲਜ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਨੇਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਲੀਆਂ ਹੋਣ, ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾ ਬਣ ਸਕੋ?

ਹਾਂ, ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਹੋਣ ਪਰ ਉਹ 270 ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਵੋਟ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਿਏ ਸੁਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਜਿੱਤੇ ਹੋਣ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀਆਂ ਪੰਜ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿੱਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਘੱਟ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ।

2016 ਵਿੱਚ ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਹਿਲੇਰੀ ਕਲਿੰਟਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤਕਰੀਬਨ 30 ਲੱਖ ਘੱਟ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣ ਗਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਕਾਲਜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 2000 ਵਿੱਚ ਜੋਰਜ ਡਬਲਯੂ ਬ੍ਰਸ ਨੇ 271 ਇਲੈਕਟੋਰਲ

ਵੋਟ ਜਿੱਤੇ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਲ ਗੋਰ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਅਜਿਹੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੋਟਾਂ ਨਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੇਤੂ ਰਹੇ। ਇਹ ਸਾਰੇ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਜੋਨ ਕਵਿਂਸਿ ਐਡਮਸ, ਰਦਰਫੋਰਡ ਬੀ ਹਾਯੋਸ ਅਤੇ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਹੈਰੀਸਨ ਸਨ।

ਅਜਿਹਾ ਸਿਸਟਮ ਕਿਉਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ?

ਜਦੋਂ 1787 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਦੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਆਕਤੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਾਉਣਾ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੰਭੰਵ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਦੇਸ ਦੇ ਅਕਾਰ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਵਾਸਿੰਗਟਨ ਡੀਸੀ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ

ਕੀ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਰਥ ਦਾ ਪਹੀਆਂ ਰੋਕਣ 'ਚ ਸਹਾਇਕ ਹੋ ਸਕੇਗੀ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ

ਡੈਮੋਕ੍ਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਚੁਣਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਰਨਿੰਗ ਮੇਟ (ਯਾਨਿ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ) ਵਜੋਂ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਦੇਂਤ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਅੱਗੇ ਸਨ। ਉਹ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਚੋਣ ਸੀ ਹੁਣ ਉਹ ਡੈਮੋਕ੍ਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਬੇਸ਼ੱਕ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਬਾਈਡਨ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਹਾਰ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਨਾ ਲੜਨ ਜਾਂ ਅੱਠ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਬਾਈਡਨ ਅਪਣੇ ਦੋ ਟਰਮ ਪ੍ਰੂਚੇ ਕਰਨ ਲੈਣ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਤਰਾਨ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਫ਼ੀ ਅੱਗੇ ਹਨ।

ਦਰਅਸਲ, ਅਗਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਲੜਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਹਾਦੇ ਸਾਫ਼, ਉਹ ਹੁਣ ਇਸੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਖੜੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ, ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਡੈਮੋਕ੍ਰੈਟਿਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਤੈਆ ਕਰਨਾ ਬਾਅਦ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚਿੱਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹੈਰਿਸ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਾਈਡਨ ਨੂੰ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਖਾਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਡੈਮੋਕ੍ਰੈਟਿਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੱਤਾਵਾਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਿੱਭਿੰਨਤਾ ਵੱਲ ਜ਼ੋਰ

ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਡੈਮੋਕ੍ਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਜੋ ਬਾਈਡਨ ਵਰਗੀ ਦਿਖਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਨਸਲ ਦੇ ਆਗੂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੁਭਾਵਿਕ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਤਲਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇ। ਹੈਰਿਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜਮਾਇਕਾ ਤੋਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਖਾਸ ਲੋਕ ਨੂੰ ਪੁਰਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇ। ਹੈਰਿਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜਮਾਇਕਾ ਤੋਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਖਾਸ ਲੋਕ ਨੂੰ ਪੁਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵ

ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਯੋਗੇਟਾਂ ਨੂੰ ਗੱਫਿਆਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

ਡਾ. ਸੁਚਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ 5 ਅਗਸਤ 2020 ਨੂੰ ਮੁਦਰਾ ਨੀਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਕ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੀ ਆੜ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਹਾਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਧਾਰਕ ਇਕਾਈਆਂ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕਟ ਵਿਚੋਂ ਕਢਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸੰਕਟ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਬਾਰੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਵਿਚ 1500 ਕਰੋੜ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਜ਼ੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕਰਜ਼ੇ ਨਾਂ ਮੇਡਨ ਕਾਰਨ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਕ-ਵਕਤੀ (ਨੇਟ-ਟਾਈਏ) ਪੁਨਰ੍ਵਰਿਧੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕੇਵੀ ਕਾਮਯਾਬ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਨਿਉਂਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੈਂਕ (ਬ੍ਰੀਡਾਂ) ਸੰਘਾਈ ਅਤੇ ਆਈਸੀਆਈ (ICICI) ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖੀ ਰਹਿਏ ਹਨ।

ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਕਰਜੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਮੋਤਦੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਨਸਾਲਵੈਂਸੀ ਅਤੇ ਬੈਂਕਰਪਸੀ ਕੋਡ 2016 (Insolvency and Bankruptcy Code) ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਡ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਕਰਜੇ ਉਗਰਾਉਣ ਲਈ ਬੈਂਕ ਕਰਜ਼ਾ ਉਗਰਾਹੀ ਟ੍ਰਿਬੂਨਲ (Debt Recovery Tribunal) ਕੇਲ ਸਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਰਜੇ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਆਰੰਭ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕੰਪਨੀ ਮਾਲਕਾਂ/ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ (ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਨਾਤਮਕ ਛੋਮਪਾਨੋਂ¹ ਨਿਵਾਰਿਆ) ਆਦਿ ਕੋਲ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਡਰ ਕਰ ਕੇ ਕਰਜ਼ਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਕਤ ਸਿਰ ਕਰਜੇ ਮੋਤਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਤਰ ਵੱਡੇ ਕੇ ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਗਵਰਨਰ ਅਤੇ ਅੱਜਕੱਲੁ ਨਿਉ ਯਾਰਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਅਰਥ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਿਚਲ ਅਚਾਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਡ 2016 ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਫ਼ੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਕਰਜੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਵਾਪਸ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ ਸਨ; ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਉਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਰਜੇ ਨਹੀਂ ਮੋਤਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਕਰਜੇ ਮੋਤਨ ਸਬੰਧੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਉਗਰਾਹੀ ਕਾਰਨ ਮਾਤ੍ਰੇ (ਡੱਬੇ) ਕਰਜ਼ਿਆਂ (Bad Loans) ਜਾਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਵੱਲ ਖਤ੍ਰੇ ਅਸਾਸੇ (Non Performing Assets-aYwnpIey) ਵਿਚ ਗਿਰਾਵਣ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ।

ਧਾਰਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਜਾਹ ਕਰ ਕੇ ਇਨਸਾਲਵੈਸੀ ਅਤੇ ਬੈਂਕਰਪਸੀ ਕੋਡ ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਐਨਪੀਏ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕਾਰਗਰ ਹਸਿਆਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਹਸਿਆਰ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਵੱਡੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਵਲੋਂ ਜਾਣੁਬੁੱਝ ਕੇ ਕਰਜ਼ੇ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਵੇਂ ਕਥਾ ਹੈ ਤੋਹਰੀ ਕਥਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ

ਜਦੋਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣੇ ਕਰਜ਼ੇ ਨਹੀਂ ਮੌਤਦੇ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ
ਸਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਰੱਖਣ
ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚੋਂ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਸਰਮਾਇਆਕਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਇਕ ਪਾਸੇ ਆਮ
ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਟੈਕਸ਼ਾਂ ਦਾ ਬੋਝ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੁਜੇ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰ
ਪਾਸ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ
ਉਪਰ ਕੱਟ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਆਮ
ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ
ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਵਲੋਂ ਨਾ ਮੌਤਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ

ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਦਰ ਘਟਾ ਕੇ 25 ਫੀਸਦ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਮੀਰਾਂ ਨੂੰ ਗੱਢੇ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਕਲਾਸਿਕਲ ਕੇਸ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਾਸਰ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ (Canons of taxation) ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਆਕਤੀਆਂ ਕੋਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਟੈਕਸ ਦਾ ਬੋਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਘੱਟ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਬੋਝ ਘੱਟ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ

ਐਨਪੀਏ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਕਾਰਣ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਰਨ ਇਹ ਘਰਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਨਿਜੀਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਘਰਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਧੇਸੇ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਢੂਝੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚ ਲਗਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਖਰੀਦਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਣਿਆਂ ਤੋਂ ਚੰਦਾ ਲੈ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਦੀਆਂ ਅਤੇ ਜਿੱਤਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਗਸਤ 2019 ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਤੋਂ 1.76 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਉਸ ਦੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਡੰਬ ਤੋਂ ਉਗਰਾਹੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 38 ਫੀਸਦ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 25 ਫੀਸਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆਗਈ। ਇਸ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਲੁਕੀ ਤੁਲ ਸਿਸ਼ ਸਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਚੈਕ ਕੀ ਕਿ ਜੀ

ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਮੱਧ ਵਰਗ
ਦੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਭਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਟੈਕਸ ਉਗਰਾਹੀ
ਜੀ ਸੁਣੋ ਜੋ ਚੌਪਈ ਚੌਪਈ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਲ੍ਹ ਅਤੇ

ਕਿ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਅਮੀਰਾਂ ਉਪਰ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰਾਂ ਰੋਟ ਘਟਾ ਦਿਤੇ ਹਨ।

ਇਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿਚ
ਅਸਮਾਨਤਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਧ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ
831 ਸੁਪਰ ਅਮੀਰਾਂ ਕੋਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦਾ 25
ਛੀਸਦ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੇ 40 ਛੀਸਦ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਕੁੱਲ
ਆਮਦਨ ਦਾ 10 ਛੀਸਦ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹਿਸਾ ਹੈ।

ਕੇਵੀ ਕਾਮਥ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਨ ਮਹਰੋਂ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਨਸਾਲਾਈ ਸੰਘ ਅਤੇ ਬੈਂਕਰਪਸੀ ਕੋਡ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਮਨਸ਼ਚ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਡ ਅਧੀਨ 1500 ਕਰੋੜ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਜ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉਪਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੰਡ ਉਗਰਾਹੀ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਉਗਰਾਹੀ ਟ੍ਰਾਬਿਊਨਲਾਂ ਕੋਲ ਬੈਠ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੰਕਿਆਂ ਵਿਖਾਲਟਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕਿ ਅੰਕਿਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਮਥ ਕਮੇਟੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਸੰਕਰਿ ਆਈਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਪੁਨਰਾਭੂੰਧ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕੇਗੀ ਅਤੇ ਚਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਹੀ ਵੱਡੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਫਾਇਦੇ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੈਕਟਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਹਿਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਣਾਅ ਹੇਠ ਆਈਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਨਿਸਾਨਦੇਹੀ ਕਰ ਕੇ ਐਲਾਨ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਰਸਤਾ ਤੈਆ ਕਰੇ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਐਲਾਨਣ ਦੀ ਕਾਢੀ ਗੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ।

ਸੁਰ ਵਿਚ ਬਿੱਜਲੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਸੈਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇ ਗੱਢੇ ਵੱਡੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਐਸਸੀ ਗਰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਮਯਾਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਇਨਸਾਲਾਈਸੀ ਅਤੇ ਬੈਂਕਰਪਸੀ ਕੋਡ 2016 ਦੇ ਭੋਗ ਪੈਣ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵੱਡ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਮਾਤ੍ਰੇ (ਡੁਬੈ) ਕਰਜ਼ਿਆਂ (ਭਾਵਦੇ/ਅਨਸ) ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵੱਡੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਕਰਜੇ ਮਾਰ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਿਜੀਕਰਨ ਲਈ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ 5 ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਖਰੀਦ ਲੈਣਗੇ। ਇਕ-ਵਕਤ ਬੈਂਦੋਬਸਤ (one-time settlement) ਤਹਿਤ ਇਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਬੈਂਕ ਖਰੀਦ ਲੈਣਗੀਆਂ। ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਘਾਟੇ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾਧਾਰਕਾਂ ਉਪਰ ਨਵੇਂ ਚਾਰਜ ਲਾ ਕੇ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਬਜਟ ਤੋਂ ਅਮ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਕੇ ਉਗਰਾਹੇ ਧਨ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ
86 ਫੀਸਦ ਕਿਸਾਨ ਛੋਟਾ, ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਹੈ। ਇਹ
ਸਾਰੇ ਕਰਜ਼ੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਹਰ ਰੋਜ਼
ਆਤਮ-ਹਤਿਆਵਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੀ ਖਤਮ ਜਾਂ ਪੁਨਰਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ
ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ। ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਕਰੋੜਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ
ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਕੋਈ
ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ।

ਉਲਟਾ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕੀਤਾ
ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੰਡੀਆਂ ਖਤਮ ਕਰ ਕੇ
ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦੀ
ਵਿਵਸਥਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ
ਗਈ ਹੈ। ਆਨਾਜ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿਚ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ
ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਰੋਕ-ਟੋਕ ਵਾਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ
ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲਾ ਰੱਵੀਂਫਿਆ ਅਮੀਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ
ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀ ਦੌਲਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ
ਆਰਥਿਕ ਮੁਫ਼ਤਾਂ ਉਪਰ ਸੱਟ ਲੱਗੇਗੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ
ਦੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਹੋਰ ਮਾੜੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਨਤਕ
ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ
ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਚੇਤਨ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ
ਖੜ੍ਹਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਜਮਹੂਰੀ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਲਹਿਰ
ਪਾਸਾਂ ਨੋਹੇ।

ਕੌਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ: ਨਾਬਰਾਬਰੀ ਵੱਲ ਤਰਦੇ ਕਦਮ

ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਪੁਰੀ

ਨਵੀ ਕੌਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਯਨ੍ਹੈਸ਼ਕੇ ਵੱਲ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੂਲੀਅਤ ਨਾਲ ਟਿੱਕਾਉ-ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵੱਲ 2015 ਵਿਚ ਅਪਣਾਏ ਏਜੰਡਾ-2030 ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਢਾਲ ਕੇ ਬਣਾਈ ਇਹ ਨੀਤੀ, ਮੁਲਕ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਬਾਲਪਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੂਨਿਵਰਸਿਟੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੱਕ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖਿਆ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਦਲਦੇ ਸਮਾਂਅਂ ਦਾ ਹਾਣੀ ਅਤੇ ਦੂਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਲਕੀਆਂ ਚੁੱਣੇਂਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਦੇਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਚ ਨੀਤੀ ਉਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕੁਝ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਦਿਤਾਂ-ਪ੍ਰਤਿਯੋਗੀ ਸੀ ਮੰਗ ਕਰਵੀਆਂ ਰਹੀਆਂ।

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਕਾਡਮਿਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ
ਮੁਲਕਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਨ-ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ
ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਸਮਝ ਬਾਰੇ ਚਿੱਤਾ ਪੈਦਾ
ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਸੰਕਟ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਾ
ਪੈਮਾਨਾ ਵੀ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਰਬ ਪੱਖੀ ਸਖ਼ਸੀਅਤ ਦੇ
ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਸੰਖਿਆ ਗਿਆਨ
ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੀਂਹ ਦਾ ਤਿਆਰ ਹੋਣਾ ਅਤਿਅੰਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ। ਸੰਖਿਆ ਨੀਤੀ ਵੱਲੋਂ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ
ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤੀਸਰੀ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਅਂ ਬੁਨਿਆਦੀ
ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਸੰਖਿਆ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਪਤਿੱਧੇਕ ਕਰ ਦੇਣਾ
ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਹਿਲ ਦੇਣਾ ਤਸੰਲੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਲੇਕਿਨ
ਇਸ ਲਈ ਅਪਣੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀਆਂ
ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕਢ ਤੱਥਲੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪਸਾਰ

ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਅੰਕ ਗਿਆਨ
ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੌਮੀ ਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।
ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀਆਂ
ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਮਾਂ ਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।
ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਇੱਤਾ ਜਾਏਗਾ ਅਤੇ
ਪੜ੍ਹਨ-ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ
ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ
ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਅੰਕ ਗਿਆਨ ਫੈਲਾਉਣ ਦੀ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮਾਂ
ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਹੋਰ ਵਿਹਾਰਕ
ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 'ਵਿਹਾਰਕ' ਸ਼ਬਦ ਹੀ
ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਸਲਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸਮਝੌਤੇ ਕਰ
ਲੈਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਥਾ-ਕਬਿਤ ਵਿਹਾਰਕ
ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਆਨ ਕੀ ਕੋਮ-ਕੋਮ ਦਿੱਤੇ ਸਿੱਖਿਆ

ਤੁਗਾਕਾਂ ਵਿਚ ਆਪਾਪਕ ਦਾ ਦਬ-ਰਬ ਵਿਚ ਇਕ
ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਾਥੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ-ਸਿਖਾਉਣਾ
(ਪਈਏਰ ਟੂਰੋਰਨਿਗ), ਸਥਾਨਕ ਇਲਾਕੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ
ਜਾਂ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਵੈਸੇਵਕਾਂ ਦੇ
ਇਸ ਮੁਹਿਮ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਬੇਹੁਦਾ
ਅਸਾਨ ਬਣਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ
ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਾਖਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ
ਵਚਨਬੱਧ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ (2.7, ਪੰਨਾ
9)। ਇਹ ਤਰੀਕੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਦਿਸ਼ਾਵੀਂ ਤੋਂ
ਅਤਿਅੰਤ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ ਵਾਜ਼ਿਬ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ
ਮਾਸਮ ਬਾਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲਕਸ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਡਾਵਰਨ
ਵਾਲੇ ਸਕਲਾਂ ਅਤੇ ਮੇਹ-ਭਿਜੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਉੱਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਜਿੱਤ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ
ਅਤੇ ਅੰਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਨਿਪੁਨ ਬਣਾਉਣਾ। ਇਹਾਂ
ਕਾਰਜ ਤਾਂ ਰੀਝ ਨਾਲ ਸਵਾਰੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ
ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੀਤੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਉਪਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਹਾਰਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅੱਡੇ
 ਅਪਣਾਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਲਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ
 ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਦਰ ਕਰ ਕੇ ਉੱਪਰੋਕਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਧੱਕਣ ਦੇ
 ਬਾਬਰਾਂ ਹੈ। ਸਾਇਟ ਸਾਧਨਾਂ ਵਾਲੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ
 ਇਸ ਅਸੁਰੋਧਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਹੀ ਕਰਨਾ ਪਛੀ
 ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਿਹਤਰ ਸਕੂਲਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ
 ਹੋਣਗੇ। ਜਿੱਥੇ ਮਿਥਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਬਾਕਾਇਦਾ ਢਾਂਚੇ ਨਹੀਂ
 ਉਸਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ
 ਉੱਥੇ ਵਿਹਾਰਕਤਾ ਦੀ ਓਟ ਲੈ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ
 ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਹੇ
 ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀਣੇ ਮਿਆਰਾਂ ਵਾਲੀ ਸੰਖਿਆ
 ਮੁਹਰੀਆ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਨੀਤੀਗਤ ਸਮਰਥਨ
 ਪਿਛੇ ਦਿੱਤਾ।

ਦੋਹਰੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਅਗਲੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਖਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਸਰਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਕਲ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਸੁੱਚੜਾ ਅਤੇ ਸੁਖਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੜਾਂ ਤੇ ਬਲ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਹ ਨੀਤੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ— ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਢੁੱਕਵੇਂ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਚਾਂਚੇ, ਪਖਾਨੇ, ਪੀਂਠਾਨੇ, ਲਈ ਸੁੱਧ ਪਾਣੀ, ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਸਾਫ਼ ਤੇ ਦਿਲਖਿਚਵੀਅ ਖੁਲ੍ਹੀਆਂ ਬਾਵਾਂ, ਬਿਜਲੀ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਸੰਬੰਧਤ ਯੰਤਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਪੁਸਤਕਾਲੇ (ਲਬਿਰਾਰੇ), ਖੇਡ ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਸਰਤ ਹੈ। ਨੀਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲੀ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਿਛੋਕਤਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ-ਪੜ੍ਹਾਉਣ-ਸਿੱਖਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਮੰਨਦਾ ਹੈ (5.9, ਪੰਨਾ 21)। ਪੁਰਾਣੀ ਵਿਹਾਰਕਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖਿਆ

ਨੀਤੀ ਇਲਾਕਾਈ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਭਿੰਨ-ਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ, ਸਿੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਦੇ ਨਵੀਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬਦਲਵੇਂ ਨਮੂਨਿਆਂ (alternative models) ਦੇ ਸਕੂਲ ਉਸਾਰਨ ਨੂੰ ਹੁਲਾਗਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਲੋਕ ਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਸਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀਆਂ ਸਰਤਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸੰਕੀਰਨ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਰੁਚਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ (3.6, ਪੰਨਾ 11)। ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਸਰਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੁਰੱਜੇ ਅਤੇ ਸੁਖਵੇਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਾਲਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਭੁੱਲ ਕੇ ਗਰੰਬ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ-ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਲੋਤੀਦੇ ਸਾਧਨ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣ ਉਪਰ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਣ ਨਾਲੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਆਖਿਆਨ ਸੂਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੁੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। 6-14 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ -2009 ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਇਸ ਨੀਤੀ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਸੁੱਣੇਬਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸੁਖਲੁਹ ਮਦਦ ਹੈ।
ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਦਾ ਖਰਤਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ
ਕੇ. ਕਸਤੂਰੀਰੰਗਨ (2019) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਬਣੀ
ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਿੱਫ਼ਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ
ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਕੇ 3-18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ
(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 21 ‘ਤੇ)

ਕੁਦਰਤੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕਰੋ ਖੂਨ ਸਾਫ਼

ਖੂਨ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਜਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਹੈ, ਜੋ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਕਸੀਜਨ ਤਕ, ਖੂਨ ਸਭ ਦਾ ਵਾਹਕ ਹੈ। ਬਿਹਤਰ ਸਿਹਤ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਖੂਨ ਨੂੰ ਟਾਕਸਨ-ਮੁਕਤ ਅਤੇ ਸੁਧੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਅਸੂਧੀਤਾ ਸਾਡੇ ਅੰਗਾਂ ਤੱਕ ਨਾ ਪੁੱਚ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਖੂਨ ਦਾ ਡਿਟਾਕਸੀਫਾਈ ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿ ਬਾਡੀ ਡਿਟਾਕਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ। ਆਉ ਇਸ ਲੇਖ ਦੇ ਮਧਿਆਮ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸੁੱਧ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਪਰ ਉਸਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਡੀ ਪਿਊਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਲਈ। ਖੂਨ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?

1. ਖੂਨ ਦੀ ਸੁੱਧੀ ਚਮਚੀ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।
2. ਅਸੂਧੀ ਖੂਨ ਨਾਲ ਐਲਜੀ ਤੇ ਸਿਰਦਰਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
3. ਸੁੱਧ ਖੂਨ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਅੰਗ ਬਲੱਡ ਸੈਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।
4. ਸਿਹਤਮੰਦ ਖੂਨ 'ਚ ਵਾਈਟ ਬਲੱਡ ਸੈਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਰੀਰ 'ਚ ਇਕ ਚੰਗੇ ਪਲੇਟਲੈਟਸ ਕਾਉਂਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਖੂਨ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਏ ਸੁੱਧ?

1. **ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰਸ -** ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰਸ ਜਾਂ ਨਿੰਬੂ ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਤੁਹਾਡੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰਸ ਤੁਹਾਡੇ ਖੂਨ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੈਕਟੀਰੀਆ, ਵਾਇਰਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕੰਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਿੰਬੂ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੂਨ ਨੂੰ ਡਿਟਾਕਸੀਫਾਈ ਕਰਨ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

2. **ਬੇਕਿੰਗ ਸੋਡਾ ਅਤੇ ਐਪਲ ਸਾਈਡਰ ਵਿਨੇਗਰ -** ਐਪਲ ਸਾਈਡਰ ਵਿਨੇਗਰ ਦੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸਕਿਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿਹਤ ਲਈ ਕਈ ਫਾਇਦੇ ਹਨ। ਉਥੇ ਹੀ ਬੇਕਿੰਗ ਸੋਫ਼ੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਮਿਕਸ਼ਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੂਨ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਲੱਡ ਪਿਊਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਚੰਗਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਪੀਐਚ ਲੈਵਲ 'ਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

3. **ਚੁੱਕੰਦਰ ਦਾ ਰਸ -** ਹੀਮਗਲੋਬਿਨ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਚੁੱਕੰਦਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸੁਣੋ ਹੀ ਹੋਣਗੇ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਚੁੱਕੰਦਰ 'ਚ ਐਂਟੀਆਕਸੀਡੈਂਟ ਅਤੇ ਨਾਈਟ੍ਰੋਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਖੂਨ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੰਜ਼ਾਇਮ ਦੇ ਉਤਪਦਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਚੁੱਕੰਦਰ ਦਾ ਜੂਸ ਪੀਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਗਣਕਾਰੀ ਲਾਭ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।

4. **ਗੁੜ -** ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਗੁੜ ਇਕ ਕੁਦਰਤੀ ਬਲੱਡ ਪਿਊਰੀਫਾਇਰ ਹੈ? ਗੁੜ 'ਚ ਆਈਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਰੀਰ 'ਚ ਸਹੀ ਖੂਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਲੱਡ ਕਲੋਂ ਬਣਨ ਤੋਂ ਵੀ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁੜ ਹਿਮਗਲੋਬਿਨ ਦੇ ਲੈਵਲ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਚਨ ਲਈ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੈ।

5. **ਤੁਲਸੀ -** ਤੁਲਸੀ ਦੀ ਚਾਹ, ਤੁਲਸੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਤੁਲਸੀ ਦਾ ਕਾਊ ਪੀਣ ਦੇ ਇਕ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅਨੇਕਾਂ ਫਾਇਦੇ ਹਨ। ਤੁਲਸੀ ਦੇ ਐਂਟੀ ਬੈਕਟੀਰੀਅਲ ਅਤੇ ਐਂਟੀ ਇੰਡਲਮੇਟਰੀ ਗੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਲਈ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ ਤੱਤ ਜੜੀ-ਬੂਟੀਆਂ 'ਚ ਖੂਨ, ਕਿਡਨੀ ਅਤੇ ਲਿਵਰ ਸਮੇਤ ਪੂਰੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਡਿਟਾਕਸੀਫਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

ਯੰਜਾਬ ਦੀ ਖੂਰਾਕ ਖੁਰਾਕ ਸਭ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ

ਸਾਡੀ ਰਵਾਇਤੀ ਖੂਰਾਕ ਸਾਡੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਤੇ ਜੀਵਨਸੈਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲੀ ਇਕ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੀ ਰਵਾਇਤੀ ਖੂਰਾਕ 'ਚ ਤਬੀਦੀਲੀ ਸਾਡੀ ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਰਵਾਇਤੀ ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੂਰਾਕ ਸਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ।

ਸਾਡੀ ਰਵਾਇਤੀ ਖੂਰਾਕ 'ਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨਾਜ, ਜਿਵੇਂ ਕਣਕ, ਮੱਕੀ, ਚੌਲ, ਬਾਜ਼ਾਰ, ਜੋ, ਜਵੀ ਆਦਿ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਰੋਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਣਕ ਦਾ ਦਲੀਆ, ਸੇਵੀਆਂ, ਕੜਾਹ, ਪੰਜੀਰੀ, ਪਿੰਨੀ, ਮੱਕੀ ਦੇ ਭੁੜ੍ਹੇ ਦਾਣੇ ਤੇ ਫੁੱਲੀਆਂ, ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਖੀਰ, ਮਰੰਡਾ, ਬਾਜਰੇ ਦੀ ਖਿਚੜੀ ਆਦਿ ਵਧੀਆ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੌਸਮ ਅਨੁਕੂਲ ਉਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਦਾਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਮੂੰਗੀ, ਮੌਠ, ਮਾਂਹ, ਛੋਲੇ, ਮਸਰ ਵੀ ਰਲਾ-ਮਿਲਾ ਕੇ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਖੂਰਾਕ ਦੀ ਪੋਸ਼ਟਿਕਤਾ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਰਦੀ ਦੀ ਰੱਤ 'ਚ ਮੰਗਫਲੀ, ਤਿਲ ਅਤੇ ਅਲਸੀ ਦੀ ਪੰਜੀਰੀ, ਪਿੰਨੀ, ਗੱਚਰ, ਰਿਤੀਆਂ, ਲੱਡੂ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਵਾਇਤੀ ਖੂਰਾਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਉਗਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਅਨਾਜ, ਦਾਲਾਂ ਤੇ ਤੇਲਬੀਜ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤ ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰੋਟੀਨ, ਰੋਸ਼ੇ, ਵਿਟਾਮਿਨ, ਖਣਿਜ ਜਿਵੇਂ ਲੋਹਾ, ਕੈਲਸੀਅਮ ਤੇ ਜਿੱਕ ਆਦਿ ਸਰੀਰ ਵਿਚਲੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲੱਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਰੀਰ ਨਿਰੋਗ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਕਈ ਤੱਤ ਸੁੱਗਰ, ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਹਾਰਟ ਏਟੈਕ, ਗੋਡੇ, ਜੋਤਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਵਰਗੇ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਲਤਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੁਰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਅੱਜ ਜਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੈਦੇ ਤੋਂ ਬਣੇ ਪਦਾਰਥ ਜਿਵੇਂ ਬਰੈਂਡ, ਨੂਡਲਜ਼, ਬਰਗਰ, ਪੀਜ਼ਾ, ਪਾਸਤਾ, ਬਿਸਕੂਟ, ਕੇਕ ਆਦਿ ਨੰ ਅਪਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਖੂਰਾਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਦੇ ਤੋਂ ਬਣੇ ਪਦਾਰਥ ਰਵਾਇਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਰੀਰ 'ਚ ਪਾਚਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖਣ 'ਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲੱਸੀ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰੋ-ਬਾਇਓਟਿਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ ਲਈ ਸੂਖਮ ਜੀਵਾਣੂਆਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਸਹੀ ਰੱਖਣ 'ਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਘਰ 'ਚ ਖੂਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪਣੇ ਸਥਾਨਕ ਕੋਨਲ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਪੋਸ਼ਟਿਕਤਾ ਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਸਮੱਝੀਏ ਤੇ ਇਸ ਰਵਾਇਤੀ ਖੂਰਾਕ ਨੂੰ ਅਪਣਾਈ ਹੈ।

ਸੌਂਦਾ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਕੋਲਡ ਡਰਿੰਕ ਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਡਰਿੰਕ

ਕੋਲਡ ਡਰਿੰਕ ਦਾ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਸੇਵਨ ਕੋਲਡ ਡਰਿੰਕਜ਼ ਸਿਰਫ ਉਹਜਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਇਹ ਬਾਜ਼ਾਰੂੰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਮੈਗਨੀਸ਼ਿਅਮ, ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ, ਸਲੀਨੀਅਮ ਤੇ ਜਿੱਕ ਵਰਗੇ ਕਈ ਖਣਿਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗੁੜ ਦੇ ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਲਿਵਰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੁੜ 'ਚ ਅਨੀਮੀਆ ਗ੍ਰਾਸਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਮੈਗਨੀਸ਼ਿਅਮ, ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ, ਸਲੀਨੀਅਮ ਤੇ ਜਿੱਕ ਵਰਗੇ ਕਈ ਖਣਿਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗੁੜ ਦੇ ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਲਿਵਰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਮੈਗਨੀਸ਼ਿਅਮ, ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ, ਸਲੀਨੀਅਮ ਤੇ ਜਿੱਕ ਵਰਗੇ ਕਈ ਖਣਿਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗੁੜ ਦੇ ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਲਿਵਰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਮੈਗਨੀਸ਼ਿਅਮ, ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ, ਸਲੀਨੀਅਮ ਤੇ ਜਿੱਕ ਵਰਗੇ ਕਈ ਖਣਿਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗੁੜ ਦੇ ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਲਿਵਰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਮੈਗਨੀਸ਼ਿਅਮ, ਪ

A conversation about keeping the family safe

“ I was talking with my mom last week about the importance of wearing face masks to protect others and ourselves from COVID-19. She reminded me that many Asian Americans learned to wear face masks after the SARS outbreak and see it as a life-saving measure that helps slow the spread.

“What’s much less known is how to prepare ourselves and our families for new disasters — earthquakes, wildfires, floods, even a new pandemic. Many in our communities are too scared to talk about this, fearing we’ll tempt fate or won’t be able to afford expensive measures.

Many feel we simply don’t have time to worry about what might happen in the future.

“But if there’s one thing we learned from COVID-19, it’s to expect the unpredictable. I shared with her five easy steps developed by Listos California, part of Governor Newsom’s Office of Emergency Preparedness. They’re free and easy to follow.”

- 1 Sign up for Cal Alerts on your cell phone — Listos California has a great app.
- 2 Make a list of emergency contacts and an evacuation plan.
- 3 Pack a bag of what you’ll need if you have to evacuate.
- 4 Create a stay box of supplies you’ll need if you have to stay at home.
- 5 Help your neighbors get ready.

“My mom was so relieved when I offered to help her do these steps. I told her they could save her life. I’m excited for us to work together on them.”

**Sign up for our disaster readiness
text message curriculum by texting
LISTOSCA to 72345.**

MISSION PEAK BROKERS, INC.

For the best possible price and highest profit, call a Business Professional.

As the **President of Mission Peak Brokers, Inc.** and also a **Commercial Real Estate Broker**, I offer you guidance that is based on extensive experience in Sales. Acquisition and Financing of Commercial Real Estate and the purchase of businesses.

Mission Peak Brokers, Inc. is a leading **Business Brokerage** firm based in the San Francisco Bay Area providing the services required for the sale and acquisition of main street retail business opportunities and commercial real estate as well as an all-inclusive assistance with the business and commercial loan process.

We are here to secure your objectives through a standard of aggressive diligence, measurable integrity and the highest standard of excellence **knowing our client's satisfactions is our ultimate goal.**

CALL A PROFESSIONAL AND GET THE BEST POSSIBLE PRICES AND HIGHEST PROFITS

I am a top rated Business and Commercial Real Estate broker with vast experience in Sales.

**Acquisition and Financing
of Commercial Real Estate.**

**GET TOP
DOLLAR\$**

FOR YOUR COMMERCIAL PROPERTY

**CALL
TODAY
(510) 490-9705**

hrsidhu@gmail.com
www.missionpeakbrokers.com

**Harpreet "Harry" Sidhu, CBB
Broker/president**

BRE Lic #1433114
Broker Lic # 01792260

